

Victor Gorduza la biroul său de la Muzeul de Mineralogie

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare

VICTOR GORDUZA

Documentar biobibliografic omagial

2014

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „Petre Dulfu” BAIA MARE

director dr. **TEODOR ARDELEAN**

SERIA PERSONALITĂȚI MARAMUREȘENE – COMEMORĂRI

Documentar biobibliografic

realizat în cadrul

Biroului Editare publicații – Depozit legal
de

JANETA CIOCAN(coord.)

LIANA POP

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Realizarea grafică: **Alexandru Roman**

In memoriam Victor Gorduza

A plecat dintre noi distinsul profesor Victor Gorduza – cel care, mulți ani, ne-a fost coleg și colaborator, un model de omenie, profesionalism și dăruire. A plecat omul, lăsând un gol uriaș în sufletul celor apropiați, dar a rămas ctitoria. În urma sa rămâne „copilul său de suflet” – o instituție cum puține sunt în Europa și în lume – Muzeul de Mineralogie Baia Mare. Aici și-a petrecut viața și munca, aici și-a pus experiența și cunoștințele în slujba scoaterii la lumină a comorilor adâncurilor Maramureșului și a prezentării lor întregii lumi – într-o formă organizată, elegantă și elevată. Înființarea Muzeului de Mineralogie a fost ideea sa, a fost visul la care a clădit pas cu pas, an de an, cu pasiune, acribie și dragoste. Numărul și calitatea exponatelor – dintre care multe sunt unicate – vorbesc de la sine despre anvergura Muzeului de Mineralogie din Baia Mare, instituție care, în scurt timp de la înființare, a ajuns unul dintre reperele culturale și turistice ale municipiului și județului. Preocupat permanent de îmbogățirea colecțiilor muzelui, de buna pregătire profesională a sa și a colegilor săi, Victor Gorduza a făcut cunoscute valoroasele exponate ale muzeului în expoziții, în marile capitale ale lumii. Este membru fondator al Rețelei Naționale a Muzeelor din România și un susținător al Filialei Baia Mare a Societății Geologice din România. Meritele muncii sale au fost recunoscute

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

pe plan național prin importante distincții, astfel că în 2001 – odată cu instituirea premiilor Ministerului Culturii – Muzeului de Mineralogie din Baia Mare i se decernează Premiul „Grigore Antipa” în domeniul Științelor Naturii. În 2004 este decorat cu Ordinul Cultural în grad de „Cavaler”. Activitatea de-o viață a lui Victor Gorduza vine să confirme credința că „omul sfințește locul”.

Comunitatea maramureșeană, familia, prietenii, cei care l-au întâlnit și l-au cunoscut au pierdut un om, un profesionist, un suflet mare și nobil.

Fie ca Bunul Dumnezeu să-i dea odihnă veșnică, iar familiei îndoliate mângâiere!

Consiliul Județean Maramureș

Gânduri pentru prietenul Victor Gorduza

Sunt onorat să scriu câteva rânduri despre prietenul și excelentul colaborator pe care l-am avut pe parcursul a mai bine de 25 de ani de muncă – dl. Victor Gorduza.

Prilejul îmi este oferit de inițiativa directorului Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, dr. Teodor Ardelean de a tipări, în ultimii ani, documentare biobibliografice dedicate unor personalități, care și-au adus contribuția la edificarea sau dezvoltarea unor unități industriale, culturale sau de învățământ în județul Maramureș și orașul Baia Mare.

Iată că acum a venit rândul ca volumul să fie dedicat lui Victor Gorduza, care de-a lungul multor ani, sprijinit de organismele județene și municipale, a reușit să înființeze Muzeul de Mineralogie și, mai ales prin munca bazată pe seriozitate și competență profesională, să-l transforme în una dintre cele mai apreciate instituții muzeale din țară și din Europa. Să ne amintim însă câteva momente din drumul parcurs de Victor pentru a pune pe picioare acest muzeu.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Pe Victor l-am cunoscut în ianuarie 1966, fiind director al Muzeului Regional Baia Mare. Pe lângă alte sarcini pe care le-a avut a fost și cea de a pune bazele unei colecții de științele naturii în ideea de a lărgi sfera de activitate a muzeului și pe alte coordonate. După plecarea mea la București, pentru patru ani, noua conducere a muzeului, colegii, specialiștii din minerit - ingineri sau simpli mineri, pensionarii din oraș - au fost alături de el în demersul de a dezvolta colecția de flori de mină. Întors la Baia Mare, am fost numit președintele Comitetului de Cultură a județului și dorind să am lângă mine oameni tineri și capabili am insistat mult pe lângă Victor să vină pe post de inspector. Cu multă greutate a acceptat punând unele condiții. După trei ani, la insistențele lui s-a întors la muzeu unde îl așteptau florile de mină atât de dragi sufletului său. S-a pus intens pe treabă și colecția de minerale a muzeului creștea în fiecare an, în final punându-se problema unei expoziții permanente. Lipseau însă două lucruri importante: spațiul și un mobilier adecvat unor astfel de piese. Norocul e întodeauna de partea celor care pun suflet în ceea ce fac și în 1988, când a fost gata o clădire destinată a fi spațiu expozițional pentru întreprinderea FAIMAR, s-a hotărât ca ea să fie transferată Muzeului Județean cu destinația - expoziția de bază de mineralogie. În ce privește fondurile, Comitetul de Cultură a obținut toate fondurile din rezerva bugetară a Consiliului Județean, fonduri destinate de fapt unei expoziții de istorie contemporană și dedicată „Epocii de Aur”. A cântărit foarte mult și faptul că Victor avea proiectul pentru mobilier gata. Este la fel de adevărat că Victor, alături de colectivul pe care îl conducea, a depus eforturi uriașe pentru ca lucrurile să fie finalizate la timp și totul a fost gata la 6 noiembrie 1989.

Anii de muncă pentru formarea și mărirea colecției, eforturile pentru realizarea practică a expoziției permanente au fost uriașe dar, aprecierea publicului care este cea mai importantă, exprimată într-un singur cuvânt ar fi: MINUNATĂ!

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Pentru ceea ce ai realizat în viață Bravo, bravo, bravo prietene, Victor Gorduza.

Dr. Octavian Bandula

Remember pentru un coleg și un prieten

Victor Gorduza, o personalitate marcantă a muzeografiei maramureșene și a celei naționale este creatorul Muzeului de Mineralogie din Baia Mare, muzeu unicat în toată țara. Este personalitatea care a pus România și Maramureșul pe harta mineralogiei internaționale.

Numeroase expoziții organizate în țară și în străinătate care au dus faima mineralogiei maramureșene în toată lumea se leagă de numele muzeologului Victor Gorduza.

Relațiile noastre personale și de colaborare se întind de-a lungul a peste 50 de ani. Ne-am cunoscut ca tineri muzeografi aflați la început de carieră la cele două muzee maramureșene, eu, la secția de științe naturale din Sighet și Victor, la Muzeul Județean Maramureș, secția de mineralogie.

Unul din punctele importante unde activitățile noastre de specialitate s-au intersectat este Rezervația Naturală Pietrosul Rodnei, căreia Victor i-a fost coordonator de specialitate ani buni. Acolo, multe zile și nopți, am efectuat observații și constatări pentru muzeele noastre. Deși tematicile noastre de studiu erau diferite, dragostea față de cadrul natural deosebit al Maramureșului a fost cea care ne-a legat pentru o prietenie de-o viață. Multe participări la cursuri de perfecționare în diferite centre din țară, dar și numeroase contacte familiale au adâncit prietenia noastră.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

În omul Victor Gorduza am cunoscut un specialist de mare valoare, un organizator deosebit care a reușit ca dintr-o mică secție de mineralogie să realizeze un muzeu de nivel internațional. De asemenea în persoana lui Victor Gorduza am cunoscut un prieten extraordinar, care de câte ori avea ocazia îi ajuta pe cei din jur, un foarte bun coleg de drumetrie și un familist convins.

Iosif Béres

Un muzeograf, un coleg, un prieten, un OM

Când ești pus în fața demersului de a scrie câteva cuvinte despre un prieten ți se pare la început ușor, dar când te apuci de scris îți dai seama că e deosebit de dificil, mai ales când este vorba despre o prietenie ce durează de peste 40 de ani. Atâția ani, cu atâtea întâmplări, cu împliniri și neîmpliniri, cu sușuri și coborâșuri. Cum poți să-i cuprinzi în câteva cuvinte, mai ales că omul despre care trebuie să scrii a fost un coleg, un specialist muzeograf la care nu te-ai putut uita decât ca la un model la nivelul căruia încercai să ajungi, un prieten adevărat.

Pe Victor l-am cunoscut imediat ce am ajuns să lucrez în muzeul din Baia Mare, în 1971. După angajare m-am împrietenit repede cu două conservatoare, Nela Dascălu și Kati Pop. Cea de a doua era conservatorul general al muzeului și, în același timp, conservatorul secției de Științe Naturale. În acea perioadă Victor lucra la Comitetul de Cultură dar, cum prindea puțin timp liber, venea la muzeu pentru a se ocupa de sistematizarea colecției de minerale. Atunci am aflat că în pivnițele muzeului se mai aflau lăzi, cu obiecte dintre cele mai diferite, ce nu apucaseră să fie sistematizate după război când accentul se punea pe istorie.

Pentru că mă interesa mult ce înseamnă un muzeu și ce trebuie făcut pentru ca el să se dezvolte și pentru că Victor era mereu dispus să împărtășească ce știe și altora, ne-am împrietenit. În curând am descoperit că soții noștri se cunosc, au fost colegi, e

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

adevărat unul la farmacie celălalt la pediatrie, dar au fost colegi de generație la UMF Cluj Napoca. Apoi, întâlnindu-ne la o cafea, la un vin, am găsit multe puncte comune ce uneau cele două familii, mai importante fiind pasiunea pentru lectură și muzica de operă.

După revenirea lui Victor în muzeu, faptul că el îndeplinea mereu și sarcina de director adjunct a făcut ca, deși lucrând în secții diferite, să avem relații strânse. Descopereai zilnic un om cu aură deosebită: carismatic, profesionist desăvârșit, iubitor de natură, dar și de oameni și creațiile lor, plin de dinamism, cu un cult al muncii greu de găsit și, în același timp, un om care știa ce înseamnă munca în echipă și mai ales să-i determine pe alții să o practice. Ceea ce mereu m-a determinat să-l privesc cu admirație era capacitatea lui de a nu se enerva indiferent de ce se întâmpla în jur. Mi-a mărturisit că de foarte multe ori nervii lui erau întinși, dar considera că țipând sau certându-te nu rezolvi problemele, ci dimpotrivă le agravezi și atunci încerca să aplaneze conflictele ceea ce i-a reușit de cele mai multe ori.

În ce privește activitatea lui în cadrul secției, ca specialist eu nu pot spune multe nefiind geolog. Ceea ce am putut observa din exterior a fost dăruirea cu care încerca mereu să dezvolte secția prin creșterea numărului de minerale dar, nu cantitatea a fost cea care l-a interesat ci mai ales calitatea eșantioanelor aduse. De asemenea cu firea lui deosebită a reușit să aducă lângă el oameni de marcă din domeniul minier și al geologiei: Valer Gabrian, Nicolae Dicu, Constantin Călugăru, Marinel Kovacs, Nicolae Pop și mulți alții, să-i determine să devină fani ai înființării unui muzeu de mineralogie în Baia Mare. Încrederea cu care l-au privit acești oameni i-a determinat ca, uneori, încălcând oarecum legile să ajute muzeul a ajunge în posesia celor mai importante eșantioane minerale. Nu e de mirare că de la cele 1500 de eșantioane descoperite în 1969 într-o ladă în pivnițele vechiului Muzeu de Istorie azi, Muzeul de Mineralogie deține peste 17.000 de eșantioane, toate ajunse aici prin grija lui Victor Gorduza.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Când muzeul a ajuns în posesia unui sediu propriu, muzeograful serios și mai ales perfecționist, Victor Gorduza a făcut ca Muzeul de Mineralogie din Baia Mare să devină cel mai important din România, unul dintre cele mai importante din Europa și chiar din lume. Au urmat zeci de drumuri făcute la București, la minister și în alte părți pentru aprobări și grăbirea lucrurilor având mereu în suflet teama că mineralele adunate de el vor ajunge la București. Trebuie menționat faptul că „oameni de bine” încercau ca tot ce este de valoare în țară să fie dus la București în muzee mamut. În ce privește muzeul din Baia Mare nimic nu a fost făcut fără să treacă și prin mâna lui Victor. De la tematica expoziției, mobilierul ce adăpostește mineralele, iluminatul acestora, depozitele ultra moderne, birourile personalului, toate au fost concepute de el, iar proiectarea și realizarea urmărită îndeaproape.

Nu cred că e nevoie să mai amintim aici impactul pe care l-a avut muzeul asupra publicului după vernisarea acestuia. Zeci de personalități culturale sau politice i-au trecut pragul și au plecat copleșiți de minunățiile văzute, dar și de modul de expunere. Cu minunile acestui muzeu Baia Mare s-a făcut cunoscută în întreaga Europă prin expozițiile de anvergură organizate la un înalt nivel profesional în Austria, Ungaria, Monaco, Franța, Olanda etc.

După toate aceste izbânde, Victor nu și-a spus: „gata acum mă pot odihni”, ci a făcut tot ce i-a stat în putință să dezvolte muzeul și ca patrimoniu și ca sediu. A continuat creșterea patrimoniului și a mărit spațiul expozițional cu o zonă dedicată expozițiilor temporare, un spațiu valoros nu numai ca dimensiuni ci și ca realizare tehnică și arhitecturală.

Atât de multe ar fi de spus, 44 de ani de activitate profesională a unui om sunt greu de cuprins într-o pagină de carte. Țăranul român consideră că un om și-a împlinit menirea pe pământ atunci când a sădit un pom, a făcut un copil și a clădit o casă. Nu știu câți pomi a sădit Victor, dar cu siguranță nu unul. Cei doi copii sunt însă mlădițe demne de falnicul stejar care i-a

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

zămislit și care i-au adus atâta mângâiere. În ce privește casa trebuie să vorbim la plural. A construit cu propria mână casa familiei: mică, intimă, dar frumoasă la fel ca sufletul lui. A mai construit o casă pe care a dedicat-o inițial băimărenilor, dar ea a devenit a României, a Europei și putem spune a lumii, o casă care adăpostește minunile create de mama noastră natură, mai înainte de a fi noi creați.

Toate lucrurile în viață au un sfârșit, ne rămâne speranța revederii într-o lume în care, cu siguranță, lucrurile bune și bine făcute aici nu sunt trecute cu vederea. La revedere prieten drag!

Janeta Ciocan

Un prieten drag

Cu foarte mulți ani în urmă, nu stau să-i număr, am cunoscut un coleg al soției mele care se detașa oarecum între ceilalți, nu atât prin înălțime, cât mai ales prin cunoștințele sale de cultură.

Dragă Victor, toți își aduc aminte de tine ca de omul - ctitor al unui muzeu care cu siguranță va dăinui, altfel cei ce-l vor strica vor săvârși o blasfemie. Eu vreau să-mi amintesc însă și de prietenul iubitor de artă, de momentele când vizitam o expoziție, de serile în care discutam, împreună cu soția ta, despre personalitatea unui artist și ne bucuram de reușitele lui. Vreau să-mi amintesc de lungile discuții pe marginea ultimei cărți citite, de autorul ei, de cât de mare sau mic este. Vreau să-mi amintesc de serile în care ascultam muzică de operă în câte o înregistrare cu interpreți celebri, ajunsă la noi nu mai știu cum. Să-mi amintesc de serile când reușeam, spre amuzamentul tău și-a lui Jeni, să mă „cert” cu Adriana. Vreau și îmi voi aminti, cât mai stau pe aici, serile petrecute în fața șemineului pe care l-ai construit cu mâinile tale, de focul pe care cu atâta drag îl întrețineai, de sfaturile pe care mi le dădeai, de amintirile comune, de atât de multe lucruri.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Vreau să-mi amintesc când, cu calmul tău proverbial, linișteai firea mea impetuoasă și pusă pe harță.

Și mai vreau să-mi amintesc de tine atunci când îți spuneam „sfântul Iosif” și puțini au înțeles de ce! Mi-era drag să te privesc cu câtă plăcere țineai în mână sculele de lucrat cu lemnul. Câtă lume știe că erai îndrăgostit de lemn și lemnul în mâna ta devenea ascultător și se transforma în atâtea lucruri? Le-am spus multora să privească casa ta și să știe că e rodul mâinilor tale. Când coborau scările casei mele le spuneam să știe că pun mâna pe o operă de artă a cărui autor e Victor Gorduza. Ți-ai bucurat nepoatele cu căsuța din copac și cu atâtea lucruri create de mâna ta.

Dacă stau să mă gândesc am ce-mi aminti! Din păcate din grupul de prieteni am rămas atât de puțini. Prietenilor plecați le-ai ridicat cu mâna ta monumente funerare unicat iar, prietenii rămași te onorează cu monumente ridicate din suflete și în sufletele lor.

Sunt sigur că acolo unde te-ai grăbit să pleci vei reuși să faci lucruri la fel de frumoase.

Dr. Viorel Ciocan

Un om minunat

Când zici Maramureș, înglobezi în acest nume mine și mineri, păduri și făuritori de nestemate în lemn. Aceste două activități au constituit fundamentul economic al ținutului milenii la rând.

Mineritul în tandem cu metalurgia neferoasă au transformat mineralele scoase cu multă trudă din adâncul pământului în prețioase lingouri de aur, argint, plumb, zinc și cupru, contribuind decisiv la dezvoltarea sub toate aspectele a ținutului. Din interese greu de înțeles și dacă le înțelegi greu de justificat, începând cu prima zi a lunii ianuarie 2007, a fost sistată activitatea minerometalurgică din Maramureș. Nu pot să nu fiu

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

surprins de liniștea manifestată public a factorilor de decizie față de această dispariție a celor mai prolifice sectoare economice.

Din nefericire în doar opt ani au dispărut multe edificii simbol ale mineritului și metalurgiei maramureșene, dar unul a rămas - simbol reprezentativ al mineritului maramureșean, unul cu o valoare inestimabilă – Muzeul de Mineralogie. Acest muzeu care păstrează tezaurul creat de mama natură de-a lungul a milioane de ani, scos la lumină de mineri, este legat aproape în exclusivitate de numele unui Om – Victor Gorduza.

Pe acest mare iubitor de frumusețile adâncurilor l-am cunoscut în anul 1972 în micro muzeul florilor de mină adăpostit în acea vreme în clădirea Centralei Minelor din Baia Mare, actuala clădire a Muzeului de Istorie din Baia Mare. Fiind și eu un pasionat al acestor minunății numite „flori de mină” am devenit repede amici. Florile de mină ce aparțineau Centralei Minelor a trecut în proprietatea Muzeului Județean Maramureș – Secția de Mineralogie întărind colecția acestuia. Anii au trecut, colecția muzeului creștea an de an prin grija lui Victor Gorduza. Creștea colecția muzeului dar și prietenia noastră, funcțiile pe care le-am deținut determinându-mă să fiu mereu în contact cu Victor. Ajuns în postura de director general al Centralei Miniere Baia Mare, înțelegând valoarea imensului tezaur adunat de Victor Gorduza am înțeles și nevoia iminentă a unei clădiri adecvate care să adăpostească aceste minuni. Investigând, cum s-ar zice, terenul am găsit înțelegere la un alt prieten, Mircea Chirilă – directorul fabricii de ceramică FAIMAR. Fabrica avea un spațiu construit pentru o expoziție cu exponatele fabricii.

Înțelegând importanța colecției de minerale a muzeului, a ales ca expoziția sa să fie găzduită în incinta fabricii și a renunțat la spațiul destinat lor în favoarea Muzeului Județean Maramureș. Astfel tezaurul, care nu putea fi evaluat în bani, a ajuns în casă nouă, mare față de ce avea până atunci dar, mică față de numărul pieselor adunate de Victor Gorduza. Desigur că spațiul a necesitat unele mici retușuri, dar avea nevoie și de mobilier adecvat atât

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

pentru expoziție, cât și pentru depozite, de spații administrative, de suport audio-video adecvat unei expoziții moderne și multe altele. Aproape toate întreprinderile din Baia Mare de atunci au ajutat într-un fel sau altul ca muzeul să poată fi deschis pentru public. Funcțiile pe care le-am îndeplinit: Director al Centralei Minelor din Baia Mare, Ministru adjunct al Minelor mi-au purtat pașii în multe locuri interesante de pe planetă. Ca pasionat al mineralelor, peste tot pe unde m-au purtat pașii am încercat să văd minunile locurilor și am vizitat multe muzee cu profil mineralogic. Pot spune, cu mâna pe inimă, că muzeul din Baia Mare deține cele mai frumoase și mai diversificate eșantioane, unele cu statut de unicat în lume.

Expoziția din Baia Mare prezintă aproximativ 20% din numărul pieselor adunate de Victor Gorduza, restul tezaurului așteaptă în depozit să fie valorificat. În acest sens s-a hotărât construcția unei noi aripi care să asigure atât un spațiu pentru expoziții temporare care să valorifice piesele din depozite cât și nevoia unor spații dedicate activităților cultural-educative cu tinerii. Din nou, aportul lui Victor Gorduza pentru finalizarea acestui spațiu a fost major.

Mineritul din Maramureș a intrat, precum Frumoasa din Pădure, în adormire pentru cel puțin cincizeci de ani. A rămas un simbol, dar ce simbol, Muzeul de Mineralogie din Baia Mare, menit a ține amintirea trează. Acest muzeu nu poate purta decât un singur nume – Victor Gorduza. Ar fi un mic omagiu adus celui care l-a creat.

Ing. Nicolae Dicu

In memoriam director Victor Gorduza

Ianuarie 1995 a fost luna în care am discutat pentru prima oară față în față cu cel care pentru 15 ani urma să îmi fie director. Atunci directorul Victor Gorduza mi-a oferit un post cu jumătate

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

de normă de muzeograf la Muzeul de Mineralogie Baia Mare. M-au frapat figura impunătoare, vocea autoritară și calmă de profesor și, nu în ultimul rând, barba tipică de explorator, pe care o purta cu mândrie ca pe un brand personal. Țin minte că la interviul de angajare am fost extrem de emoționată și intimidată, stare pe care profesorul Gorduza a reușit să mi-o risipească prin câteva fraze bine alese. De atunci cred că am devenit buni colaboratori.

Chiar din primul an, domnul director Gorduza mi-a demonstrat ce înseamnă profesionalismul la cel mai înalt nivel, în timpul pregătirilor și derulării vizitei la muzeu a Președintelui României de atunci, domnul Ion Iliescu. Am fost frapată de considerația și respectul pe care îl arătau oamenii președintelui directorului Victor Gorduza, atunci când se discutau inevitabilele chestiuni de protocol și siguranță în organizarea vizitei. Fără să se arate intimidat de amploarea acțiunilor, Victor Gorduza ne-a mobilizat pe toți, cu siguranța celui care știe ce are de făcut.

Apogeul profesionalismului în organizarea unui astfel de eveniment a fost atins cu ocazia vizitei istorice la Muzeul de Mineralogie Baia Mare a Majestăților Lor, Regele Mihai și Regina Ana de România. Atunci am văzut la directorul Victor Gorduza o lecție a ceea ce înseamnă un desăvârșit amfitrion, ghidând perechea regală și suita între vitrinele muzeului și răspunzând cu sollicitudine multelor întrebări despre lumea fascinantă a mineralelor. La finalul vizitei, domnul director a ținut să fim toți prezentați Majestăților Lor ca și colegii dânsului, iar muzeograful am avut privilegiul de a schimba câteva cuvinte cu perechea regală despre colecția muzeului.

Desigur că de atunci muzeul a mai găzduit vizite ale unor înalte personalități, dar Președintele României, doctorul în geologie și profesorul Emil Constantinescu s-a simțit ca acasă între florile de mină, cu toate că era într-o vizită oficială în județ. Cordialitatea relației pe care Președintele a avut-o în timpul vizitei cu directorul Victor Gorduza s-a clarificat prin cele rămase consemnate în Cartea de Onoare a muzeului: „Sunt mândru că

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

autorul acestui muzeu de la idee până la realizare – domnul Gorduza – a ales să fie doctorandul meu. Am fost mereu timp de 29 de ani susținătorul acestei cărți scrise în piatră a Maramureșului. Și voi fi în continuare.” – a scris Președintele Emil Constantinescu.

Nu voi putea uita vreodată aceste trei evenimente, la fel cum nu voi putea uita expozițiile din străinătate la organizarea cărora am avut privilegiul de a participa alături de domnul director Victor Gorduza.

Am văzut aceeași grijă pentru reușita expozițiilor, fie că au fost organizate într-o sală de sport dintr-un mic oraș românesc, sau la sediul NATO de la Bruxelles. Peste tot rutina organizatorică, montatul vitrinelor, așezarea cu grijă a florilor de mină, pregătirea panourilor explicative erau completate de o perfectă colaborare cu personalul gazdei. Am văzut în domnul director Victor Gorduza un om care se adapta tuturor, fără a-și pierde din ținută și demnitate. L-am văzut strângând mâna Secretarului General al NATO, gest de care puțini am avut parte.

Au fost doar câteva expoziții în străinătate la care am participat alături de directorul Victor Gorduza, dintre cele peste 40 pe care le-a organizat în locații de prestigiu din mari capitale europene, sau mari centre științifice ca Academia Minieră din Freiberg, Germania. Făcând o paranteză, trebuie să spun că drumurile spre destinațiile expozițiilor erau adevărate călătorii culturale și istorice, datorită erudiției directorului Victor Gorduza și atenției domniei sale ca noi, cei care participam la organizare, să cunoaștem locuri de excepție și povestea lor. O pauză de cafea sau țigară pe drum era totodată o lecție de cultură.

Fără prestigiu pe care domnul director Victor Gorduza (nu mă sfiesc să-l numesc nici domn, nici director) l-a dat Muzeului de Mineralogie Baia Mare Maramureș, nici eu nici alți colegi, și poate nici băimărenii nu am fi avut ocazia de a cunoaște atât de multe personalități.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Sunt convinsă că amintirea sa va fi vie în inimile tuturor celor care l-au cunoscut, fie capete încoronate, fie mari oameni politici, mari personalități din multe domenii și, cu atât mai mult în inimile noastre, celor pe care ne-a format și condus atâția ani în Muzeul lui drag.

Ing. geol. Elisabeta Ana Fodor,
Director interimar al Muzeului de
Mineralogie Baia Mare Maramureș

Victor Gorduza – un diplomat în muzeografie

Ca și alți geologi care au lucrat în zona Baia Mare, și eu l-am cunoscut pe Victor Gorduza.

Două momente m-au făcut să-l cunosc mai bine și ele arată clar ce a făcut Gorduza pentru Baia Mare, pentru locuitorii din zonă.

Prin anul 1988, se hotărâse înființarea unui muzeu geologic în capitală. Se găsisse o clădire remarcabilă – cea care este astăzi monument arhitectonic, clădirea Institutului Geologic al României, - construită, ca urmare a Decretului regelui Carol I din anul 1906. Geologii din Institutul Geologic al României lucrau deja intens la organizarea muzeului. Dar, toți considerau că, fără vestitele „flori de mină” de la Baia Mare, muzeul nu ar avea și farmec! Atunci, cele mai înalte autorități au hotărât trimiterea la Baia Mare a unei delegații care să ia cele mai frumoase eșantioane. A fost marea „diplomație” a lui Victor Gorduza, cea care a făcut ca cele mai frumoase flori de mină să rămână la Baia Mare și, totuși delegația să plece mulțumită la București! Să ne gândim ce ar fi însemnat Muzeul de Mineralogie fără sfera bicoloră de la Herja, fără alte frumuseți de la Baia Sprie sau de la Cavnic!

La data acelei întâmplări, secția de mineralogie a muzeului băimărean funcționa temporar, în clădirea REMIN și îmi amintesc

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

de frământările lui Victor Gorduza pentru a reuși păstrarea la Baia Mare a celor mai frumoase mostre.

Remarcabilele calități ale lui Victor Gorduza, s-au concretizat cel mai evident, în principala sa realizare: Muzeul de Mineralogie din Baia Mare. A fost foarte importantă obținerea celor mai reprezentative eşantioane de minerale, dar și a clădirii și, în special, amenajarea sa. Putea să opteze pentru un mobilier modern, din metal și sticlă sau pentru alte variante dar, fiind un „îndrăgostit” al lemnului – pe care, în particular, l-a și modelat, l-a ales pe acesta pentru vitrine. Alegere ce s-a dovedit inspirată. Vizitatorii apreciază astăzi aspectul muzeului.

Desigur, realizarea Muzeului de Mineralogie s-a datorat nu numai priceperii lui Victor Gorduza, ci și învingerii de către acesta a numeroase obstacole.

Ca și anecdotă – deși e vorba de fapte reale - aș relata despre ultimile „complicații”, întâmpinate chiar în preziua inaugurării muzeului. Era seară și se făceau ultimile ajustări, când a venit în control un reprezentant local al PCR. Și ce a constatat?: lipsa din prima sală de la parter un „colț” cu tabloul tovarășului Ceaușescu! Iar două vitrine cu minerale, așezate „spate în spate” i s-au părut „specialistului” că ar putea reprezenta un sarcofag și că cineva s-ar putea gândi că îi este destinat lui... Ceaușescu!!! A fost nevoie ca în noaptea respectivă să mutăm cele două vitrine grele și să se amenajeze colțul dedicat lui Ceaușescu.

Generozitatea lui Victor Gorduza s-a manifestat în numeroase împrejurări. Astfel, a acceptat ca filiala Baia Mare a Societății Geologice a României să-și aibe sediul la Muzeu; aici, s-au ținut cele mai interesante ședințe și tot aici a activat și mica noastră bibliotecă. Iar atunci când IPEG-ul s-a destrămat, tot la Victor Gorduza am apelat pentru a găzdui faimoasa colecție de roci etalon (CE) a Echipei de Prospekțiuni Baia Mare.

Cred că denumirea pe viitor a muzeului drept Muzeul de Mineralogie Victor Gorduza este firească și ar aminti vizitatorilor

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

cine le-a oferit ocazia de a vedea „nestematele subsolului maramureșean”.

Geolog Oscar Edelstein

Despre Victor Gorduza

Când l-am cunoscut pe Victor eram practic o copilă. Deși proaspăt absolventă de facultate (Arte Plastice) și de puțină vreme căsătorită, aveam vârsta la care poți fi încă ușor impresionat, pentru o lungă perioadă. Impresia puternică din acele prime zile petrecute de mine în orașul Baia Mare, cel în care urma să-mi petrec întreaga mea viață de adult, o resimt și astăzi. Victor și familia sa, înainte de toate, au devenit un model pentru ce îmi închipuiam eu că va fi de atunci încolo propria mea viață. Îl cunoșteam din poveștile soțului meu pentru care era, normal, acel văr mai mare care-și impune în copilărie, către care îți îndrepti privirile de copil cu dragoste și admirație. Victor era atunci și unul dintre motivele puternice pentru care ne-am ales la repartitie (cine-și mai amintește de așa ceva!) orașul Baia Mare, despre care nu știam atunci altceva decât că are teatru, Liceu de Arte și echipă de fotbal în divizia A. Atributele orașului, motivele pentru care l-am îndrăgit și am decis să ne perpetuăm aici existența familială și profesională, s-au schimbat în timp, însă acea primă impresie s-a amplificat. Am aflat în timp multe alte lucruri despre Victor, față de ce știam. Demnitatea sa, caracterul integru, noblețea care i se degaja din priviri, din atitudinea corporală, din gestică reținută și vorba domoală au impus respect și admirație, sunt convinsă, multor altor persoane care l-au cunoscut îndeaproape. Meritele sale profesionale incontestabile și greu de cuantificat în doar câteva rânduri au fost recunoscute, sunt convinsă, chiar și de către detractorii săi, aceia care au simțit pe propria piele că „la umbra marilor stejari nu crește nimic”. Victor era un om frumos, a avut o familie frumoasă, iar viața pe care a avut-o, cu bune și rele, cred

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

că a resimțit-o ca fiind împlinită. Nu sunt în măsură să mă pronunț altfel decât cu admirație despre împlinirile sale profesionale, despre eforturile sale încununate de succes prin care a realizat edificiul cultural reprezentativ pentru Baia Mare, Muzeul care ar trebui să-i poarte numele. Puțini oameni sunt în stare, la sfârșitul vieții să spună că au clădit o casă, au plantat un pom și au născut o viață, însă Victor, fără îndoială, poate spune că le-a făcut pe toate și încă ceva în plus.

Mihaela Florentina Ganța

Victor Gorduza - o rază de lumină pentru florile întunericului

Întotdeauna, așa este dat, cred, ca un ideal să rămână asimptotic ca finalizare și, totuși, bătăliile de la capătul lui rămân cel mai frumos sacrificiu, cea mai frumoasă ofrandă adusă ideii că omul este „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, botezat cu un strop din licoarea lui demiurgică. Poate că numai pe această cărare sunt plantate și cresc și fântânile cu acele izvoare în care dacă te oglindești, în puținele momente de răgaz pe care ți-e dat să le ai, ți se arată și ți se răspunde de dincolo, din tărâmul tainelor undelor, imaginea care poartă amprenta creatoare.

Atunci când ești tânăr, când ești la început de carieră, când tremuri de emoție și te impresionezi fabulos la întâlnirea cu semenii tăi, mai bine meritați de la contemporani, dacă ei binevoiesc să te acrediteze cu un dram de apreciere pozitivă, sigur te vei înflăcăra, te vei aprinde, până la punctul de a crede că-ți pot crește aripi, ba chiar că ai putea rodi. Victor Gorduza știa să fie un astfel de coleg, lăsând impresia unei ușoare absențe, a unei priviri dubitative, de după un anumit ecran, de după sau din oglinda unei ape bune. El avea vocația prieteniei. El știa să-ți întindă mâna prietenește, egal, colegial, iar tu te simțeai ocrotit, căpătai convingerea că cel puțin două dintre degetele lui sunt ale lui Dumnezeu și, ca atare, după aceea te lăsași învins de visul roditor al unei bucurii în care te imagineai plimbându-te condescendent pe

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

stradă, fiind și tu la rându-ți mai bun cu ceilalți, re trăind cele întâmplare, scrutând mai cutezător viitorul.

Victor Gorduza era omul-instituție, poate fi omul model, semenul care te cucerește și te alintă cu bunătatea lui umană, colegul care făcea să-i invidiezi constructiv vocația și profesionalismul, cu o admirație istorică nedisimulată, conturată încă de la prima întrevedere.

Și totuși!...

Lui Victor Gorduza, omul care s-a identificat cu instituția pe care a plăsmuit-o, mai întâi ca pe o jucărie inefabilă, spre bucuria noastră și a tuturor, i-e dat să i se potrivească cel mai bine versurile eminesciene din Scrisoarea I:

„Iar deasupra tuturor, va vorbi vrun mititel,
Nu slăvindu-te pe tine...lustruindu-se pe el
Sub a numelui tău umbră. Iată tot ce te așteaptă.
Ba să vezi... posteritatea este încă și mai dreaptă.
Neputând să te ajungă, crezi c-or vrea să te admire?
Ei vor aplauda desigur biografia subțire
Care s-o-ncerca s-arate că n-ai fost vreun lucru mare,
C-ai fost un om cum sunt și dâșii... Măgulit e fiecare
Că n-ai fost mai mult ca dânsul. Și prostatecele nări
Și le umflă orișicine în savante adunări
Când de tine se vorbește. S-a-nțelese de mai nainte
C-o ironică grimasă să te laude-n cuvinte”.

Și, totuși...!

Cu Victor Gorduza și cu eșantioanele sale de flori ale întunericului țara s-a sărbătorit pe sine de-atâtea ori, s-a așezat alături și în rând cu marile puteri și cu frumusețile din subpământuri: Franța, Germania, Austria, Olanda, Belgia, Ungaria, Monaco ș.a.

Aș dori să închei această modestă încercare a mea de a preamări un coleg de o mare probitate profesională și morală cu chiar câteva din cuvintele sale rostite cu ocazia unui interviu

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

acordat d-nei Viorica Pârja de cotidianul „Graiul Maramureșului” (Sâmbătă, 27 - Duminică 28 aprilie 2002): „...Stelele, din cauza marii lor depărtări de Pământ, se văd sub forma unui punct luminos. Oamenii, prin faptele lor bune, pot lumina viața lor și a altora”.

Dr. Ilie Gherheș

11 August 2014, Londra

În dimineața asta de vară nordică, vestea plecării lui Victor Gorduza, într-o lume mai bună, e greu de dus. Ne-am văzut, abia sunt vreo trei ani de-atunci, și ne-am spus atâtea. Bucurii, dar mai ales tristeți și dezamăgiri, și dureri, de care viața nu ne-a scutit. Am făcut prea multe lucruri bune împreună pentru ca vestea acestui sfârșit să nu fie dintre cele mai grele.

Din depărtare, adio prietenul meu, Victor!

Ion Igna

Victor Gorduza - un muzeograf de excepție

Unii oameni înțeleg că viața petrecută pe pământ să nu fie una care să nu lase urme adânci în brazda timpului. Unul dintre aceștia este Victor Gorduza.

L-am cunoscut pe Victor cu foarte mulți ani în urmă când mai poposea la câte un simpozion național organizat de Muzeul Țării Crișurilor din Oradea. Era un tânăr înalt, frumos, inteligent și plin de optimism astfel că se făcea repede remarcat de cei din jur.

Încă de atunci ne vorbea despre un lucru pe care foarte puțini îl cunoșteau și puteau să se gândească la adevărata valoare a ceea ce Victor încerca să facă la Baia Mare.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Viața a făcut ca preț de ani buni să lipsesc din țară, să mă rup oarecum de ceea ce se întâmpla în muzeele României. Legătura am păstrat-o strâns cu muzeele etnografice, dar despre celelalte știrile erau puține sau lipseau cu desăvârșire. Întors în țară la începutul anului 1990 și intrat direct în vâltoarea activității muzeale am încercat să recuperez timpul și să aflu cât mai multe despre ce e nou. În lumea muzeală se vorbea mult despre noul Muzeu de Mineralogie de la Baia Mare, în termeni atât de elogioși încât nu-ți venea să crezi că, la acea oră, un astfel de muzeu putea exista în România. Am făcut tot posibilul să vizitez multe muzee din țară, să văd ce noutăți aducea muzeografia românească, printre ele numărându-se și cele din Baia Mare. Vizita la Secția de Mineralogie a Muzeului din Baia Mare a fost una din cele mai importante pentru că mi-a zguduit efectiv sufletul, atât cu minunățiile pe care le aducea expoziția cât și pentru felul în care muzeul a fost gândit. Am descoperit aici un muzeu deosebit cu o etalare modernă, cu o subtilitate rafinată în transmiterea informațiilor științifice și educaționale a unui patrimoniu aproape la fel de vechi ca pământul. Am aflat cu surprindere că toate detaliile aveau la bază ideile și schițele lui Victor Gorduza ce părea astfel rezultatul unei școli muzeale de elită care gândea lucrurile la cel mai înalt nivel și pentru perspective ce păreau îndepărtate în timp. În anii ce au urmat am simțit, că în țară unde exista o colecție de minerale, inclusiv la Muzeul Mineralogic Național, specialiștii se raportau în expunere la modelul băimărean.

Din postura mea de director general al unui muzeu național, cum era Muzeul Satului „Dimitrie Gusti”, am încercat să ajut cât am putut de bine toate demersurile întreprinse de Victor Gorduza la Baia Mare. În 1992, ca director în Ministerul Culturii, am fost un fervent apărător al ideii transformării Secției de Mineralogie de la Baia Mare în muzeu de sine stătător și m-am bucurat când autoritatea locală a ales ca în fruntea acestui muzeu să fie numit Victor Gorduza, numire care nu făcea decât să

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

recunoască meritele domniei sale de fondator al muzeului. Victor Gorduza nu numai a fondat o colecție, el a dezvoltat-o de așa manieră încât azi este una dintre cele mai mari ale Europei. Muzeul pe care l-a deschis este opera lui în întregime, de la formarea colecției la realizarea tematicii, a suportului expozițional, a tuturor spațiilor aferente.

Cât timp am fost director în Ministerul Culturii drumurile ni s-au intersectat adesea pentru că Muzeul de Mineralogie din Baia Mare se număra printre cele cu activitate expozițională în exterior. Personal, am susținut mereu, că cea mai bună reclamă a unei țări sunt bogățiile sale, iar muzeul din Baia Mare avea ce arăta pe această direcție. Nu am reușit să-l ajut financiar pe cât mi-aș fi dorit, dar Muzeul din Baia Mare a avut mereu prioritate în acțiunile mele.

De-a lungul timpului m-am bucurat să descopăr că Victor nu se oprea, mereu avea ceva nou în gând, ceva ce ar putea face ca muzeul să crească în prestanță. Stă dovadă aripa nouă, construcție din anul 2008, modernă și cu destinații precise atât expoziționale cât și ca spații educaționale.

De câte ori am putut, am recomandat vizitarea acestui muzeu atât personalităților politice, culturale din România și din străinătate, dar și prietenilor și cunoștiințelor știind că nu voi da greș cu alegerea făcută. Că toți cei care trec pragul acestei instituții sunt uluiți și fascinați o demonstrează cartea de impresii care abundă de laude. Concluzia este că Victor Gorduza a fondat și a lăsat românilor un MUZEU MINUNAT!

Din păcate noi românii avem o „calitate”: să recunoaștem meritele oamenilor care cu adevărat au creat ceva abia după ce aceștia au plecat.

Dr. Ioan Godea

Omul care a sfințit locul – Victor Gorduza

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Ce ar trebui să scrii despre un colaborator și prieten atât de special cum a fost Victor Gorduza? Să scrii despre omul Gorduza, despre muzeograful și directorul de instituție Victor Gorduza, despre pasionatul mineralog, despre omul de cultură sau despre omul dedicat vieții „cetății” în care trăiește? Cred că menirea rândurilor de față, prin prisma „deformării” mele profesionale, trebuie să fie aceea de a scoate la iveală, ceea ce a însemnat valoarea intrinsecă și în același timp inestimabilă, a trudei sale de o viață legat de ceea ce a dăruit comunității băimărene, maramureșene și, fără a fi suspectat de lipsă de modestie, românești în ansamblu.

De ce „omul care a sfințit locul”? Pentru că eu cred că nu ar fi existat Muzeul de Mineralogie din Baia Mare sau cel puțin nu la nivelul valoric actual, dacă nu exista acea conjunctură favorabilă constând în primul rând în existența în Baia Mare a lui Victor Gorduza. El a fost parcă predestinat pentru a realiza colecția unicat de minerale ce astăzi constituie patrimoniul de valoare inestimabilă a acestui muzeu.

Autodidact în bună măsură - geograf și nu geolog, mineralog – Victor Gorduza a ajuns în timp unul din marii specialiști în mineralogie din România și de departe cel mai valoros specialist în „florile de mină” ale bazinului minier Baia Mare.

Pasiunea a fost calitatea lui Victor Gorduza ce a condus la realizarea celei mai importante colecții de minerale din România și una din cele mai semnificative din Europa și de pe glob. Trebuie să fii dedicat cu totul pentru a putea realiza o astfel de „operă”, respectiv colecția de minerale a Muzeului de Mineralogie din Baia Mare.

Nu despre directorul Muzeului de Mineralogie trebuie să se facă vorbire atunci când vrei să știi cine a fost și ce a făcut Victor Gorduza, ci despre realizatorul colecției de minerale și fondatorul acestei prestigioase instituții de cultură a Maramureșului. În cei aproape 50 de ani petrecuți în lumea

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

„florilor de mină”, Victor Gorduza a prins cele două regimuri, cel comunist și cel democratic pe intervale de timp aproximativ egale, fiind neîncetat pe baricade în lupta pentru atingerea idealului său – realizarea colecției de minerale, fondarea și promovarea Muzeului de Mineralogie ca cel mai important muzeu de acest fel din Europa. În acest sens stau mărturie mai ales realizările de pe plan extern. Nici o instituție culturală din România nu a organizat atâtea expoziții în străinătate, aproape în totalitate cu costurile în întregime suportate de reprezentanții țărilor gazdă.

Să expui frumusețile din colecția Muzeului de Mineralogie în atâtea locuri speciale din Europa – Viena, Paris, Bruxelles, Haga, Budapesta, Monte Carlo, Munchen etc.- a fost un vis frumos împlinit pentru Victor Gorduza dar și o promovare extraordinară a Băii Mari, a Maramureșului și a României. Nu pot să nu amintesc momentele unice, alături de Victor, de la sediul NATO din Bruxelles (2006), Budapesta – Muzeul de Istorie Naturală (2005), Freiberg – Academia de Mine (2002), ca să amintesc numai câteva, unde m-am simțit extrem de mândru și onorat să-i fiu alături în prezentarea expozițiilor pe care Muzeul de Mineralogie din Baia Mare le-a organizat în afara țării.

Am însoțit numeroase delegații din străinătate și personalități prezente în Maramureș în vizita lor la Muzeul de Mineralogie făcând un excelent tandem cu Victor Gorduza în prezentarea „comorilor” acestuia (la loc de cinste fiind memorabilele discuții pe marginea exponatelor cu eminentul mineralog și pe atunci Președinte al României, profesorul universitar Emil Constantinescu, din septembrie 1997).

Impresiile extraordinare ale tuturor specialiștilor, nu numai la adresa exponatelor ci și referitoare la ideea de muzeu ca și concepție, cred că se pot constitui în recunoașteri ale excepționalei contribuții pe care Victor Gorduza a avut-o în acest sens. Trebuie să amintesc aici remarcile elogioase ale participanților la excursia de teren din România, din cadrul Congresului Mondial de Mineralogie de la Budapesta din anul 2010, reprezentând școli de

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

tradiție în mineralogie din SUA, Rusia, Germania, Elveția, Franța, Japonia, Australia etc. Într-adevăr, ideile inovatoare ale lui Victor legate de realizarea expoziției de bază de la inaugurarea în noiembrie 1989 a actualului sediu al muzeului, au condus la individualizarea acestui lăcaș de cultură ca unic în Europa. Timp de un sfert de veac totul a rămas practic neclintit în muzeu, așa cum în anul de grație 1989 a conceput, în mod atât de inspirat, Victor Gorduza.

Cred că pentru toate acestea trebuie să-i mulțumim lui Victor și să ne bucurăm de realizările lui deosebite, căci ne aparțin nouă celor din comunitatea băimăreană și maramureșeană și nu putem fi decât recunoscători și mândri totodată pentru aceasta.

Personal trebuie să-i mulțumesc lui Victor în numele geologilor din Maramureș și pentru modul în care a înțeles să ne stea la dispoziție cu instituția pe care a condus-o, asigurând de ani buni funcționarea Societății de Geologie a României, filiala Baia Mare, în sediul muzeului. Colaborarea Societății de Geologie cu Muzeul de Mineralogie, prin Victor, a fost de-a dreptul excepțională, mulți dintre marii specialiști din țară și străinătate, invitați ai Societății noastre, susținând la sediul muzeului conferințe și prelegeri de înaltă ținută științifică.

În domeniul atât de drag lui Victor, acela de punere în valoare a excepționalei colecții mineralogice a muzeului, am colaborat „telepatic”. Adesea, în biroul său, abordând subiecte legate de muzeu, ne trezeam vorbind despre același lucru. Astfel s-a materializat și ideea extinderii muzeului pentru a putea expune mai mult din valoroasa colecție și a rezolva mai deplin alte două funcții importante ale instituției în viitor: cea de cercetare științifică și cea educativ-informațională. Victor a gândit din nou inovator acea extindere, iar eu ar trebui să fiu mulțumit că am putut în acel context, de atunci, să-l ajut să-și îndeplinească dorința.

Da, am fost un tandem sudat în promovarea valorilor inestimabile pe care Victor le-a agonisit în colecția muzeului timp de o viață!

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Conf. Dr. Marinel Kovacs,
Președintele Societății Geologice a României,
Filiala Baia Mare

Un suflet nobil Victor GORDUZA

Destinul Muzeului de Mineralogie din Baia Mare a fost conturat și strâns legat de cel al muzeografului, directorului și omului de cultură Victor Gorduza. În muzeul de azi există o bună parte din viața și sufletul unui profesionist de excepție, care încă din anul 1969 a contribuit la alcătuirea unui patrimoniu - bază a muzeului care avea să-și deschidă porțile pentru vizitatori la 6 noiembrie 1989.

Victor Gorduza este o personalitate aparte a universului muzeal românesc. Cu impunătoarea sa personalitate, cu aura carismatică pe care o are, cu atitudinea de înverșunat profesionist și cu iubirea sa pentru viață, cultură și societate, Victor Gorduza a cucerit ușor de-a lungul anilor marile personalități ale României, dar și publicul larg pe care l-a fascinat mereu cu miraculosul său Muzeu.

În cei 25 de ani, muzeul băimărean s-a impus prin originalitatea tematicii și prin maniera modernă de realizare a expoziției de bază, cu minerale numai din bazinul minier regional, fiind unic în țară și în Europa, cu colecții de mineralogie, atât de bogate și valoroase. Faptul că acest muzeu este cel mai mare între cele regionale de mineralogie din Europa este confirmat de numeroasele solicitări de cunoaștere a colecțiilor sale - solicitări satisfăcute în decursul anilor prin dinamismul neobișnuit al lui Victor Gorduza, de a itinera expoziții temporare cu o parte din

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

colecțiile băimărene, în mai multe mari orașe din Austria, Belgia, Franța, Germania, Olanda etc.

Victor Gorduza a strălucit întotdeauna între specialiștii și managerii în domeniu, la întâlnirile naționale organizate de Ministerul Culturii, Direcția Muzeelor și Colecțiilor, Institutul Național al Patrimoniului etc., prin elocvența și elocința intervențiilor sale, prin competența sa profesională de neegalat, prin autoritatea pe care o avea între specialiștii din domeniul său, dar și prin caracterul său excepțional. În ceea ce mă privește, m-a impresionat prin inima sa deschisă, prin permanenta ofertă de prietenie necondiționată, prin generozitate, talent managerial, efervescență intelectuală, tărie morală și suflet nobil plin de dăruire și sensibilitate.

Dr. Ioan Marchiș, director

Direcția Județeană pentru Cultură a
județului Maramureș

Victor Gorduza – ctitor de muzeu

Nu este ușor să scrii un text scurt despre un coleg pe care îl cunoști de mulți ani, text care să nu fie chiar un „laudatio”.

Despre Victor Gorduza voi scrie nu pentru că mi-a fost prieten și coleg din anii Clujului formării noastre universitare și un camarad cum numai în practica geologică de zi cu zi îl poți descoperi. Vreau să evoc anii în care și-a construit cu o încăpățănare demnă de această cauză cariera lui de mineralog și a fondat aici la Baia Mare un muzeu unic în Europa, muzeu pe care l-a dăruit în primul rând băimărenilor și apoi lumii, după o muncă de o viață.

La capătul ei nu l-a așteptat titlul de cetățean de onoare al urbei, dar el și-a onorat orașul lăsându-i moștenire o bijuterie valoroasă asemeni eșantioanelor din expoziție și din tezaurul muzeului.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Când și-a încheiat (oficial) anii de lucru în slujba noastră, o singură voce s-a desprins din corul detractorilor (politici) și al indiferenților care pretind că fac politică în filmul nostru. O voce, cea a prefectului de azi, Anton Rohian, care dorea ca muzeul să poarte numele fondatorului.

N-a fost să fie, deși precedentul exista (vezi sala sporturilor „Lascăr Pană”), iar temeiuri ar fi fost și atunci și sunt încă să avem la Baia Mare: Muzeul de mineralogie „Victor Gorduza”.

Victor Mihalca

Aici începe așa..., o poveste

Nu sunt mare fan al chinezismelor, de orice fel, dar nici nu pot să nu încerc un sentiment nostalgic la amintirea tenișilor chinezești din copilărie. Și, de asemenea nu pot să nu recunosc că au o densitate aparte unele „ziceri” de aceeași sorginte. Zilele trecute, un vechi și bun prieten, Marinel, îmi solicita să aștern pe hîtâie amintiri cu un alt vechi și bun prieten, Victor, pentru un volum dedicat celui din urmă.

Ca un făcut, în orele ce au urmat invitației mi-au căzut sub ochi niște „ziceri” din acestea sub forma unor urări de bine : „să trăiești în vremuri interesante”, „să atragi atenția oamenilor puternici”, „să găsești ceea ce cauți”. Cum m-am născut suficient de devreme pentru a prinde la o vârstă adultă căderea zidului între vest și est în Europa, am trăit vremuri interesante, cum cu bunele, dar poate mai ales cu relele, cu sau fără voia mea am atras atenția unor oameni care erau puternici sau măcar erau la putere și nu în ultimul rând, ca geolog s-a mai întâmplat să găsesc ceea ce căutam.

Dar toate acestea sunt mult prea largi, prea generale și li s-au întâmplat unor întregi generații. Ceea ce particularizează trăirea personală, ceea ce reprezintă sarea și piperul existenței sunt oamenii alături de care ai trăit, mai ales cei interesanți și puternici

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

și care uneori îți mai dau câte un indiciu pentru a găsi ceea ce cauți. Din punctul meu de vedere, Victor a făcut parte din această categorie de oameni. Nu sunt un naiv. Știu că, om fiind, cu siguranță a făcut și greșeli. Dar mie îmi place să-mi amintesc de cele bune. Iată pe scurt povestea mea.

Eram un tânăr geolog în echipa de prospecțiuni a IPEG-ului din Baia Mare. Sub mâna unui deja celebru șef, domnul Oscar. De altfel, în mai bine de un sfert de veac ce a urmat nu am avut decât încă trei-patru alți șefi direcți pe care să-i recunosc ca atare, chiar dacă unii dintre aceștia (șefi) au fost miniștri. Într-o zi, șeful ne anunță în stilul domniei sale, cam abrupt pe alocuri, că vom participa cu toții la realizarea unei colecții de roci și minerale pentru noul muzeu de mineralogie al orașului. Mai văzusem un asemenea muzeu la Cluj, la facultate, ca student, așa că eram curios să văd cum arăta cel din Baia Mare mai ales că auzisem câte ceva despre „tatăl” acestui muzeu, Victor Gorduza. Un tip autodidact ca mineralog, încăpățânat ca un catâr, bun ca pâinea caldă și cu suficient curaj (ca să nu zic nebunie) pentru a se înhăma la asemenea treabă. Toate cele mai înainte menționate le aflasem de la alții pentru că încă nu făcusem cunoștință cu Victor.

Primul drum l-am făcut la locația noului muzeu, pe bulevardul Traian (câtă imaginație trebuie să fi avut tovărășei ce au botezat un mare bulevard dintr-un oraș aflat într-un teritoriu rămas al dacilor liberi cu numele împăratului roman ce a cucerit Dacia?). De aici surprizele s-au ținut lanț. În primul rând că muzeul era de fapt o hardughie gen hală ce-și aștepta strungurile, frezele și alte mașinării care nici unele nu au loc într-un muzeu de mineralogie. În hală roboteau câțiva oameni în salopete și mai erau vreo doi cu mapele. Ăștia din urmă erau cred de la partid. Ceilalți erau dirijați de un tip înalt, cu un halat albastru. Am crezut că e șeful de echipă deși faptul că avea barbă mi-a creat unele îndoieli. „Șeful de echipă” era Victor, iar jur împrejur erau scule, materiale de construcție și cred deja începuseră să sosească și părți din mobilier. Apoi noi ne-am dus pe teren să facem ceea ce aveam

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

de făcut, adică să aducem piesele colecției care se puteau recolta de către noi.

Încet, încet noi și alți colegi am reușit să adunăm eșantioanele, iar în locul hardughiei, bagheta magică a lui Victor a făcut să apară un muzeu. Apoi timpul a început să se comprime pentru că se apropia data inaugurării. S-au făcut planșe, un bloc-diagram uriaș, vitrinele au fost arajate, iar muzeul prindea contur. Prindea contur în spațiul real pentru că în „mansarda” lui Victor el era conturat de mult. Tot atunci a prins contur pentru mine și Victor Gorduza cu veșnicul lui halat albastru, dar cu un profil parcă luat de pe o monedă romană. Cu un zâmbet cald pe față, gata să asculte din „înțelepciunea” vreunui culturnic, dar și trăznăile unor stagiori cu mintea zburdând precum iezii nebunateci pe pășune.

A urmat apoi marea inaugurare, iar șirul anilor ce au trecut au adus, prin munca lui Victor și a celor care i-au fost alături, galoane strălucitoare Muzeului de Mineralogie. Din muzeu, acesta a devenit un adevărat brand pentru Baia Mare, Maramureș și România. „Noroc” că te-au pensionat că altfel, cine știe, poate apărea vreo plachetă cu muzeul și pe Lună.

Cam acestea sunt elementele ce conturează o parte din personalitatea lui Victor Gorduza, curajos deschizător de drum, cu înțelepciunea de a asculta, dar și forța și priceperea de a vorbi.

În timp am avut ocazia să-l văd pe Victor și în altă lumină, la el acasă, când tocmai începuse să construiască mansarda casei. Era tot în stadiul de „hardughie”, adică ceva destul de spațios peste casă, dar fără ceva deosebit. După o vreme, la o altă vizită pot spune că iarăși am rămas cu gura căscată. Hardughia se transformase, sub aceiași baghetă magică într-o cochetă mansardă, poate una din cele mai cochete pe care le-am văzut. Ca să completeze tabloul m-a dus să-mi arate și atelierul său de tâmplărie unde meșterea tot felul de lucruri „hand made-uri” pentru cei dragi.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Asta mi se pare că e o altă parte a personalității Victor Gorduza, spirit creator, dar cu forța și priceperea de a pune în practică acele creații.

O a treia parte care vine să întregască imaginea pe care eu o am despre Victor este aceea de clasă. Sacoul de tweed, lavaliera, barba îngrijită, mai ales când sunt asociate și cu rotaryenii, au făcut din Victor un fel de gentleman englez ce și-a părăsit moșia, pușca și câinii preferați și s-a rătăcit în tumultul lumii de la oraș. Aici se termină povestea asta, dar mai știu...

Geolog Ovidiu Morar

Prietenul meu Victor Gorduza

Victor Gorduza a fost prietenul meu pentru că simțeam la fel, aveam aceleași gânduri, păreri despre viață, geologie, mineralogie, relații umane.

Pe Victor Gorduza l-am cunoscut la începutul anilor 1970, când colecțiile minerale erau căutate și cumpărate mai ales de străini. Exodul „florilor de mină” din acea perioadă nu poate fi asemuit cu nimic. Apăruse imperios nevoia de stopare a acestui exod și astfel a apărut legislația care a permis Centralei Minelor și Muzeului Județean din Baia Mare să colecteze, în mod organizat și științific, eșantioanele minerale din toate minele bazinului. Din acel moment, practic, Victor Gorduza a devenit coordonatorul întregii activități. A urmat unificarea Colecției de minerale a muzeului cu cea a centralei Minelor, dar Victor nu s-a oprit aici. An de an, beneficiind de dreptul de „veto” asupra pieselor ce urmau a fi exportate, a mărit colecția muzeului. Azi, muzeul are peste 17000 de eșantioane minerale, la care se adaugă câteva mii de fosile din rezervațiile fosilifere ale județului nostru. Victor Gorduza a muncit cu dăruire profesională, nu numai pentru colectarea eșantioanelor minerale, ci și pentru a obține un spațiu adecvat în care acestea să poată fi valorificate. După obținerea

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

clădirii a luptat cu toată lumea și a reușit să realizeze un muzeu la cele mai înalte standarde, comparabil cu marile muzee ale lumii.

După închiderea definitivă și a Uzinei Metalurgice ROMPLUMB din Baia Mare în 2012 și ultima activitate legată de mineritul multiseclar din bazinul Baia Mare, Muzeul de Mineralogie a devenit – MONUMENT ISTORIC – al unei ocupații ce i-a caracterizat pe locuitorii de aici. Acest Muzeu cu colecțiile sale nu poate fi separat de viața lui Victor Gorduza și nici invers. De aceea mi se pare o onoare pentru noi băimărenii ca muzeul să poarte numele „Profesor, Victor Gorduza”.

Geolog László Murvai

Dragă Victor,

La jumătatea lunii august se împlinesc 47 de ani de când – ca proaspăt absovent – l-am cunoscut pe Victor care avea deja „vechime” în calitatea lui de muzeograf al secției de mineralogie al Muzeului Regional Maramureș. Pot să afirm cu toată convingerea că a fost omul de la care am început să învăț meseria – aparent ușoară – de muzeograf. De altfel, ilo tempore, muzeul avea angajați o mână de oameni, toți tineri, care, atunci când era cazul, ne ajutam reciproc învățând în același timp unii de la alții.

În scurt timp, relațiile noastre colegiale au devenit o trainică prietenie. Am avut copii de vârste apropiate, am fost împreună în numeroase excursii, drumeții și concedii, am împărțit și împărtășit și bunele și relele prin care am trecut împreună. Faptul că deși, de când ne-am cunoscut a trecut aproape o jumătate de secol, relațiile noastre sunt aceleași, înseamnă, după mine, că ceea ce ne-a legat, este cu ceva mai mult decât o simplă prietenie.

Am convigerea că despre Victor vor scrie mulți colegi din lumea muzeelor și al geologilor cu care a avut o strânsă colaborare. Eu aș vrea să mă rezum a scrie câteva rânduri despre

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor ca omul ce a făurit un muzeu, o instituție emblematică, Muzeul Județean de Mineralogie, care alături de Muzeul Județean de Artă <<Centrul Artistic Baia Mare>>, constituie branduri cu care orașul și județul nostru au devenit cunoscute în Europa și nu numai.

Victor a fost în viața cotidiană un tip realist, lucid și cu o bună măsură a lucrurilor. Dar atunci – în anii de început – când era vorba de a realiza la Baia Mare un muzeu de mineralogie părea un visator. De ce? Deoarece a vorbi despre un muzeu în condițiile în care tu ai găsit în garajul instituției, învelite în hârtie de ziar, câteva sute de eşantioane de minerale generos găzduite de o ladă prăfuită, mi se părea o utopie. Cu pași mărunți, în ani, deoarece și banii de achiziții erau drămuți cu parcimonie, colecția a prins contur și spectaculozitate. Pieseile băimărenilor erau așa de „frumoase” încât Victor, asumându-și toate riscurile – fără a avea pe nimeni aproape de el în acele momente - a avut curajul de a o înfrunta deschis pe Tamara Dobrin care, în acea vreme în calitate de președinte a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, intenționa să transfere la București cele mai valoroase și spectaculoase piese din patrimoniul muzeului băimărean.

Doar oamenii din lumea muzeelor și cred că și dintre aceștia relativ puțini au avut o experiență similară ca cea trăită de Victor. Nu cred că printre noi sunt mulți aceia, care prin ceea ce au făcut, se pot „lăuda” cu faptul că au ctitorit un muzeu, cei care pornind de la aproape nimic au reușit să creeze o instituție de cultură, cunoscută și recunoscută pe plan național și internațional.

Cred că noi, beneficiarii muncii de o viață a unui om, se cuvine să-i mulțumim pentru ceea ce a înfăptuit, iar eu și familia mea ținem să ne exprimăm recunoștința pentru șansa de a fi avut aproape un asemenea om.

Mihai Muscă

O floare

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

În vremurile acestea ciudate când, parcă tot mai adesea nu ne mai vine să credem ceea ce ni se întâmplă, de când scara de valori altădată împărțită s-a dat peste cap și a rămas așa, mi se pare că așteptăm prea mult de la ceilalți fără a ne mai asuma responsabilități și asta nu numai din comoditate și oportunism, cât și, mult mai rar, din teama de a nu greși. Îmi pare că de prea mult timp pretindem să fim respectați fără a ne implica și fără a oferi ceva în schimb celorlalți. În asemenea vremuri au existat și mai există încă oameni care nu s-au pus în centrul universului ci s-au dăruit cu totul unor idei din care și-au făcut un țel existențial, o vocație, har datorită căruia un om este capabil să își îmbrace în profesionalism propriul suflet, propriile convingeri. În această lume de slujbași indiferenți astfel de oameni rari sunt ușor de recunoscut, tenacitatea lor trezind adeseori resentimentele celor care, vremelnice, ne marchează destinele prin deciziile pe care le iau în numele cetății. Eram copil destul de mare în anii '60 când am văzut filmul „Singurătatea alergătorului de cursă lungă”. Nu mi-am bătut niciodată capul cu mesajul subliminal al poveștii, dar cred că, atunci, am avut câteva revelații pentru adultul care urma să devin: fără onoare de fapt nu suntem nimic, doar noi suntem cei ce trebuie să ia decizii pentru propria noastră viață și mai ales faptul că suntem consecințele acestor decizii, oricât de dureroase ar fi ele pentru noi în lupta cu sistemul. Victor a fost un asemenea alergător pe care nu aveai cum să nu îl bagi în seamă. Înalt, cu ținută impecabilă, elocvent prin cuvinte puține, dar extrem de bine alese, dovadă a unui exercițiu intelectual îndelungat și de calitate indiscutabilă, s-a zbatut neobosit pentru ca noi toți să avem parte de cât mai multă bucurie și frumusețe. A fost implicat cu toată energia în viața comunității căreia i-a dăruit ani mulți de eforturi știute doar de el și de familia sa. A fost un om elegant, care a evitat ostentațiile de orice fel, preferând să se retragă atunci când argumentele intelectuale erau aruncate în derizoriu. L-am simțit aproape deoarece am știut de la bun început când l-am cunoscut că

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

vom avea în comun frecvența pasiunii și mai ales acceptarea tuturor consecințelor curajului de a fi „altfel”. A plecat dintre noi, la fel de discret cum a trăit, alăturându-se celor puțini care vor sta etern la temelia comunității noastre.

Dr. Sorin Nemeș Bota

Hălăduind prin suflet

Eram pe la Bușteni când a sunat telefonul:

- Da, Marinel, spune!
- Sașa, vrem să scoatem o carte despre Victor. Și tu trebuie.....

Dintr-o dată munții s-au făcut mai mici, iar Crucea Eroilor de pe Caraiman părea o bijuterie de pus la gât. Trebuia să scriu despre Victor (Gorduza) care în geografia Maramureșului este un munte! Pentru mine e simplu să explorez munți, să găsesc și să calculez tonele de aur pe care le poți valorifica din ei. Dar să scriu despre nesfârșitele comori legate de MUNTELE VICTOR este un demers dincolo de profesie, social, interrelațional, cultural sau emoțional.

Victor a fost pentru mine o parte din sufletul meu, deci doar acolo voi găsi adevărul ce poate fi scris fără fanfaronadă sau strident... Am pornit a hălădui prin suflet cu prietenul meu Victor! Găsesc acolo reverberația momentului în care, cu toată încrederea, m-a lăsat să mă apropiu de „copilul” lui: MUZEUL! Când e vorba de copilul tău sunt implicate la maxim toate sentimentele și atunci am început să văd sclipirea aurului din sufletul lui Victor. Copilul a crescut și părintele Victor poate fi mândru de el.

Tot în grădina sufletului, plimbându-mă cu prietenul meu Victor, am găsit răscrucea vieții mele.

- Știi Sașa, e vorba de ceva minunat și cred că ar trebui să fii și tu aici.
- Bine Victor, ce trebuie să fac?

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Nu era necesară nici o pledoarie, Victor era garanția afirmațiilor sale. Și, într-adevăr, a adus în Baia Mare (și mie) cea mai mare și mai frumoasă organizație de voluntari din lume – ROTARY - membru și președinte fondator. Din nou, ca părinte al rotarismului în Baia Mare, m-a lăsat să mă apropiu de copilul său. Implicația directă în viața mea: TRĂIESC. Mulțumesc Victor, fără Rotary, viața mea s-ar fi terminat fizic în războiul civil din Congo (1998).

Nu am talentul vorbelor sau al oratoriei, dar sunt convins că nu dețin monopolul prieteniei cu Victor. Elementele de viață ce se cristalizează în florile sufletului, prin cataliza intersecției destinului cu Victor, trebuie să se regăsească în alte zeci și sute de suflete alese. Un muzeu inefabil și viu al sufletelor.

Te-am admirat Victor, părinte al Muzeului Florilor de Mină și al Muzeului Florilor de Suflet.

Alexandru (Sașa) Nicolici

Respect pentru Victor Gorduza

L-am cunoscut pe Victor Gorduza acum vreo 30 de ani. M-a impresionat, mai întâi, calitatea lui umană deosebită, firea deschisă, extrem de prietenoasă, chiar și față de oameni mult mai tineri și care nu făcuseră nici pe sfert din ce a realizat el pentru muzeografia românească. Abia apoi, am avut ocazia să vizitez Muzeul de Mineralogie, o instituție care nu ar fi existat fără Victor Gorduza și fără pasiunea lui extraordinară față de mineralogie și față de muzeologie. Practic, muzeul este o ctitorie personală a sa, prin care Victor Gorduza se așează, în istoria muzeografiei naționale, alături de oameni precum Gavrilă Simion, Nicolae Simache, Iulian Antonescu, Niță Anghelescu, Romeo Drăghici, Mircea Popescu, Cornel Irimie și alții asemenea lor – pentru a-i aminti doar pe câțiva dintre cei care au reușit să fundeze, prin râvnă personală, muzee. Prin efortul său personal, dar și cu

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

sprijinul puținilor colegi devotați pe care i-a avut – instituția a fost, întotdeauna, subdimensionată ca personal, – Victor Gorduza a reușit să creeze, cu cele aproape 17.000 de piese ale sale, cel mai important muzeu regional de profil din Europa.

Istoria muzeului este cunoscută. Totul a pornit de la o colecție descoperită de Victor Gorduza în 1968, intrată în cadrul secției de Științe ale Naturii a Muzeului Județean Maramureș. Muzeul a devenit instituție de sine stătătoare în 1989, datorită eforturilor statornice ale inițiatorului, într-o perioadă în care statul desființa și comasa muzeele, unul după altul. Numai stăruința și încăpățânarea sa, precum și inteligența sa, concretizată, întotdeauna, prin abilitatea de a găsi argumente peremptorii în apărarea cauzei sale – care a fost și este și una a culturii române – i-au adus câștig de cauză.

După 1989, muzeul s-a dezvoltat pe o traiectorie permanent ascendentă, în pofida dificultăților administrative și financiare. Capacitatea lui Victor Gorduza de a stabili, cu mare ușurință, contacte cu muzee din străinătate și de a conecta muzeul la rețelele internaționale de profil, i-au adus instituției o rapidă recunoaștere europeană. În plus, Muzeul de Mineralogie a fost adeseori chemat să reprezinte cultura națională, de către Fundația Culturală Română și, ulterior, de către Institutul Cultural Român. În toți acești ani, Victor Gorduza a dovedit o extraordinară deschidere pentru manifestări extrem de diverse, sub patronajul muzeului pe care îl conducea, aflându-se, în acest fel, în perfectă concordanță cu cele mai noi orientări din domeniu, care scot muzeul din găoacea sa, transformându-l într-un adevărat centru cultural, pus în slujba comunității, în mijlocul căreia așezământul muzeal ființează. De altfel, trebuie spus că Victor Gorduza a avut, permanent, în vedere publicul interesat de activitățile instituției. Deși este un cercetător de marcă, profesorul Gorduza nu s-a închis, vreodată, într-un turn de fildeș al savantului, dorința sa profundă fiind aceea de a aduce marile valori pe care muzeele le adăpostește la cunoștința unui public cât mai larg. Având în minte

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

acest scop, Victor Gorduza s-a zbatut să extindă suprafața muzeului, lucru care s-a întâmplat în 2011, la inițiativa și cu eforturile sale neostenite, dublând, practic, spațiul de expunere și adăugându-i facilitățile necesare pentru un muzeu contemporan.

Pentru toate aceste lucruri, pentru faptul că și-a dedicat, practic, întreaga viață muzeografiei naționale, Victor Gorduza merită recunoștința noastră, a colegilor săi din toate muzeele României, dar și a tuturor acelor care au călcat pragul muzeului înființat, mai ales, prin strădania sa, și care s-au bucurat de frumusețea spectrală a rocilor expuse și de conceptul tematic, care îi aparține, în întregime.

Respect pentru Victor Gorduza!

Dr. Virgil Ștefan Nițulescu

Victor Gorduza Dedicație și abnegație muzeografică

Purta un nume cu rezonanță muzicală, străvechi și plin de semnificație, iar prenumele-i justifică faptele recunoscute de mulți, invidiate de alții și mereu exemplare. În muzeografia României ultimelor cinci decenii, Victor Gorduza reprezintă, fără îndoială, un reper științific, iar în profilul acesteia – de istorie naturală – un model. Dacă privim cu atenție formele caleidoscopice ale muzeografiei și cum sunt configurate acestea în plan teritorial, Muzeul de Mineralogie de la Baia Mare – fondat de Victor Gorduza – deține primatul în plan național, stimulând, fără nicio îndoială, o întreagă mișcare de natură să salveze mărturii excepționale. O mișcare de recuperare identitară atât pe seama cunoașterii resurselor minerale ale pământului – bogății uriașe care se cer cuprinse în conștiința națiunii, cât și a uimitoarelor forme estetice prin care se prezintă acestea. Muzeul însuflețit de confratele nostru, cel pe care l-a dus la faimă el și grupul din jurul său, colegii care i-au împărtășit ideile novatoare, are caracter de

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

etalon continental. Desigur că demersul tenace și constant, orgolios asumat, de a impune giuvaierul cultural artistic băimărean atenției semenilor, n-a trecut neobservat: proiectul muzeografic plămădit în anii '80 a dobândit sprijinul unor oameni luminați, iar evoluția sa spre desăvârșire dovedește solidaritatea tehnică și umanistă deopotrivă a maramureșenilor. Victor a luminat muzeografic un ideal, asociind ideilor sale ingineri, tehnicieni, oameni politici, colecționari, lumea academică și universitară și un asemenea demers îl dorim în multe alte locuri să-l fi salutat ca împlinit. La Baia Mare, providențial și-n beneficiul științei și culturii, confratele Victor Gorduza a reușit!

Muzeografia din România, comunitatea muzeografică a receptat acest muzeu ca expresia noii muzeografii, vădită prin modernitatea muzeotehnică: sistem de etalare și prezentare, ecleraj rafinat, subtilitatea comunicării mesajelor exponatelor, informațiile științifice, demersul educativ și cel de pedagogie muzeală, pledoaria pentru bogăția și utilitatea economică, dar și pentru manifestările estetice ale unui patrimoniu vechi de când lumea. Unui larg curent de natură să generalizeze modelul i-a urmat expoziții și colecții de minerale, răsărind, în ultimele două decenii, în multe așezări, reușind astfel să se conștientizeze un segment strategic, economic, dar și o latură estetică inedită. Mai mult, chiar Muzeul Geologic Național a resimțit modelul băimărean ca o împlinire ce-i garanta ieșirea dintr-un anonim prelungit ca o mijlocire, prin parteneriat a unei binevenite asocieri.

Victor Gorduza este astăzi, profesional vorbind, un coleg care, prin devotament și abnegație, și-a împlinit destinul, bucurându-se de rezultatele unor îndelungați ani de osteneli și epuizante eforturi. Muzeul pe care l-a visat reprezintă o capodoperă, iar această poziție de lider nu-i poate fi contestată. Demersurile sistematice de a-i fi prezentat colecțiile în țară și mai ales în străinătate, în zeci de locuri prestigioase și cu standarde culturale ridicate, în stațiuni celebre și în muzee de notorietate europeană și chiar universală, i-au adus recunoștința

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

cunoscătorilor, a lumii științifice și a mulțimii vizitatorilor. Nu mai puțin desigur, se cuvine exprimată recunoștința comunității pe care muzeograful eminent Victor Gorduza a slujit-o, contribuind direct la susținerea ei economică, culturală și artistică. Muzeograful Victor Gorduza întrunește acele calități rare și nobile care-l așează în muzeografia contemporană din România pe un loc aparte, de seniorală austeriatate culturală, nedezmintindu-și destinul potrivit, anunțat o dată cu botezul.

Prin aceste rânduri adaug și eu, celor mulți, care-l prețuiesc și-l elogiază pe Victor Gorduza, regretul plecării timpurii.

Dr. Ioan Opriș

Victor Gorduza, senior al muzeografiei românești

Era în toamna anului 1976 când, lăsând în urmă o experiență didactică de trei ani, am bătut la porțile Muzeului Județean de pe strada 1 Mai, în calitate de proaspăt angajat. În ziua aceea de 1 septembrie toți angajații muzeului, cu excepția ofițerului de serviciu și a portarului, erau la cules fructe pe Dealul Florilor, zonă care de curând aparținea instituției. Așadar, doar a doua zi am cunoscut o parte a noului colectiv de muncă. Din acest colectiv făcea parte și Victor. L-am remarcat de la început, în primul rând pentru faptul că semăna foarte mult cu fratele meu și apoi pentru că era deosebit de amabil și grijuliu cu un nou venit care nu știa prea multe despre muzeografie, Victor având deja o experiență de câțiva ani în urmă.

În acel an, 1976, director al muzeului fiind de doi ani de zile profesorul Valeriu Achim, au fost înființate două secții noi: Istoria Tehnicii și Științele Naturii-Mineralogie. Știam că Victor se ocupa deja din anul 1969 de ordonarea colecției vechi și mai ales de dezvoltarea acesteia într-un mod științific, având în vedere, probabil de atunci, un mic muzeu al mineritului, în special al

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

florilor de mină. Cu siguranță nu bănuia în acele timpuri că va ajunge la un moment dat director – fondator al unui astfel de muzeu.

În noul context organizatoric, când un suflu nou, dinamic și profesionist se revarsă asupra întregii activități muzeale, Victor reușește nu numai să constituie o colecție extraordinară de minerale, unică în România, dar o și scoate în lume ceea ce, la vremea respectivă, anii 1980, era mai mult decât imposibil pentru o instituție culturală, mai ales provincială. Expozițiile de minerale organizate în Austria, începând cu anul 1982, care au fost de altfel primele de acest fel organizate în străinătate de România după anul 1945, au deschis calea popularizării nu numai a colecțiilor de flori de mină ci și a muzeului în general, prestigiul acestuia crescând considerabil.

Având alături de el un bun conservator, pe Ecaterina Pop (Kati), și făcând parte dintr-un colectiv de excepție marcat de un evident simț al muncii în echipă, Victor Gorduza, a parcurs încet dar sigur drumul spre binemeritata împlinire profesională.

Deschiderea expoziției de bază în noile locații, în anul 1989, iar mai apoi devenirea Secției de Mineralogie instituție distinctă sub numele de Muzeul de Mineralogie Baia Mare, în anul 1992, constituie apogeul acestei împliniri profesionale. Fără îndoială, a pus bazele unui muzeu regional de importanță europeană, a pus bazele unei instituții culturale moderne, reprezentative pentru România. Desigur acest lucru a fost posibil datorită faptului că a impus o organizare dinamică, a instituit pretenții și cerințe profesionale de mare exigență și nu a făcut rabat de la principiile fundamentale și deontologia profesională.

Sunt doar câteva din multele mele gânduri pentru Victor. Cu toții ne-am pregătit să îi recunoaștem meritele și să-i fim recunoscători pentru tot ceea ce a făcut, cu speranța de a avea cât mai mult timp alături de noi. Dar, iată nu a fost așa. Acum, când el nu mai este, îmi exprim, cu toată sinceritatea, sentimentele de onoare care mă copleșesc la gândul că am fost colegi mai bine de

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

15 ani la aceeași instituție, apoi colegi și prieteni până la sfârșit. Timpul minunat petrecut împreună la muncă, plăcutele și diversele colaborări avute în timp sau banalele întâlniri la piață sunt acum amintiri prețioase.

Întotdeauna cu respect dragă Victor,

Lucia Pop,
muzeograf

Victor Gorduza un exemplu în muzeografie

În anul 1978, am trecut timid pragul Muzeului Județean din Baia Mare ca tânăr angajat pe post de muzeograf. Am fost prezentat colegilor, printre ei fiind și directorul adjunct, Victor Gorduza. Mai târziu am aflat că de fapt această funcție nu exista în muzeu, dar directorul plin, la acea vreme dl. Valeriu Achim, simțea nevoia unei persoane care să-i fie mâna dreaptă și l-a ales pe Victor. El mi-a prezentat întregul muzeu, toate secțiile, toate îndatoririle generale ale unui muzeograf, lăsându-mă să le descopăr singur pe cele specifice unui muzeograf la secția de istorie contemporană.

Trecând timpul am înțeles și de ce el era cel ales pe post de director adjunct. Ca șef al Secției de Mineralogie desfășura o intensă activitate pentru a realiza o expoziție de bază ce avea ca temă minunile subteranului maramureșean. În acest sens aveai impresia că și el știe să facă minuni atunci când era vorba de a obține bani pentru achiziții, dar și pentru a determina pe mulți să facă donații. Încet, dar sigur, a reușit să dezvolte secția, patrimoniul științific mărindu-se de la câteva sute de piese la mai multe mii, astfel încât să nu mai fie niciun dubiu că, de fapt, are un patrimoniu de invidiat pentru multe muzee.

Ca om era cu totul deosebit. Te impresiona la el în primul rând aspectul fizic plăcut, vocea blândă chiar muzicală, calmul deosebit. Nu l-am văzut sau auzit măcar o dată ridicând vocea sau

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

lăsând să se observe că ceva l-a enervat. Era genul de om care n-a avut nevoie să-i dea cineva sarcini, știa ce trebuie făcut și mai ales făcea. Prin aceste rânduri mă alătur și eu celor care își exprimă admirația, respectul și mai ales regretul pentru dispariția prematură a colegului și omului Victor Gorduza.

Gheorghe Robescu,
director,
Muzeul Județean de Etnografie
și Artă Populară Baia Mare

Pledoarie pentru un act de dreptate: Victor Gorduza – Cetățean de onoare al municipiului Baia Mare

Mineralogia estetică este un domeniu de graniță între știință și artă, care se regăsește mai ales în muzeele de științe naturale care au colecții de minerale. Două calități principale trebuie să aibă persoanele care se ocupă de mineralogia estetică: (1) cunoștințe temeinice de mineralogie și (2) un simț deosebit al esteticului.

Victor Gorduza, câteva decenii directorul Muzeului de Mineralogie Baia Mare, a dovedit că are și calitățile amintite mai sus, printre multe altele, calități pe care le-a folosit din plin, rezultând un „produs de excelență”, numit Muzeul de Mineralogie. Utilizând din plin oferta generoasă a minelor din zona Baia Mare, Victor Gorduza a achiziționat în timp, cu răbdare, tact și fler, numeroase eșantioane de excepție, unele adevărate unicate, care au făcut din Muzeul de Mineralogie Baia Mare un centru de atracție, mai întâi local, apoi național și în final european. Atracția exercitată de muzeu s-a concretizat în numărul crescând de vizitatori și în „invadarea” pieței europene de profil cu expoziții itinerante, din care exponatele prezentate s-au întors întotdeauna cu calificative superlative.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Capacitățile profesionale și organizatorice ale lui ar fi fost poate suficiente pentru „formatarea” unui muzeu de asemenea calibru. Victor Gorduza a avut însă și darul de a mobiliza colegii, pe cei din colectivul muzeului și pe ceilalți geologi băimăreni, la găsirea celor mai bune soluții de expunere a eșantioanelor din muzeu și, eventual, la completarea inventarului geologic. A fost o solidaritate profesională exemplară a comunității geologice din zona Baia Mare prin care s-a creat o instituție unicat, de mare prestigiu profesional și turistic.

Muzeul de Mineralogie Baia Mare a devenit deja un brand, cunoscut în țară și peste hotare. Multe muzee de științe naturale din țară, care au colecții de mineralogie, au solicitat sprijinul d-lui Gorduza pentru amenajarea colecțiilor respective. „Tributul” expertizei recunoscute a fost plătit cu generozitate și eleganță.

Poate că Muzeul de Mineralogie Baia Mare ar trebui să devină „Muzeul de Mineralogie Victor Gorduza Baia Mare”, omul care a creat și dezvoltat un muzeu de anvergură europeană, pornind de la o modestă colecție de minerale moștenită de la Centrala Minereurilor Baia Mare (și găzduită un timp de clădirea „Iancu de Hunedoara” din Centrul Vechi). Este lăudabilă insistența cu care Victor Gorduza a pledat pentru preluarea actualei clădiri a muzeului și extinderea recentă a acesteia. Pas cu pas, eșantion cu eșantion, Victor Gorduza a făcut să crească zestrea muzeului de la cca. 1500 de eșantioane la peste 16.000. Este mult, este puțin? Tot el, în cea mai mare parte, a făcut din Muzeul de Mineralogie Baia Mare o instituție vie, cu respirație națională și europeană.

Meritele lui Victor Gorduza sunt incontestabile. A contribuit din plin la creșterea vizibilității municipiului Baia Mare pe plan european, la așezarea orașului Baia Mare pe harta Europei. Este o pledoarie amicală pentru acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al municipiului Baia Mare” d-lui Victor Gorduza, un om care a creat un muzeu, pentru care a muncit câteva decenii fără întrerupere, doar din dragoste pentru minerale

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

și frumusețea lor. Mineralogia estetică ar avea, prin persoana d-lui Victor Gorduza, un reprezentant excepțional în categoria cetățenilor de onoare ai municipiului Baia Mare.

Gheorghe Udubașa,
Membru corespondent al
Academiei Române

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Amintirile unui mineralog - confesiune -

În 1966, printr-un concurs de împrejurări am ajuns să lucrez în Muzeul Regional Maramureș, fiind angajat pentru a răspunde de „Universitatea Populară”, directorul de atunci al muzeului fiind Dl. Octavian Bandula. Mărturisesc că au fost zile, frumoase chiar, doar că munca presupunea foarte mult teren, dar faptul că împărtășeai lumii lucruri pe care aceștia le descopereau cu uimire devenea chiar plăcut.

Simțeam totuși că pregătirea mea presupunea alte preocupări, cele legate de științele naturii și muzeul din Baia Mare nu dispunea de piese în acest domeniu. Totuși, într-o ladă uitată într-o magazie, s-au descoperit eşantioane minerale. Căutând în registrele vechi de inventar am descoperit o poziție în dreptul căreia figura 1502 minerale. Împreună cu conservatorul secției, Ecaterina Pop, am început să vedem ce sunt, cum pot fi înregistrate cu date științifice care să poată face mai ușoară identificarea lor în viitor. Am început cu igienizarea, cu realizarea fișelor analitice de evidență științifică și am descoperit o lume nouă, mai ales fascinantă. Atunci mi-am propus să fac în așa fel încât aceste minuni aflate în subsolul bazinului minier Baia Mare să nu mai plece, să rămână în instituția cea mai potrivită să le păstreze și, dacă va fi posibil, să organizez și o expoziție permanentă dedicată florilor de mină. Între timp, Bandula Octavian a plecat din Baia Mare pentru doctorat și director al muzeului a ajuns Aurel Socolan, un remarcabil cercetător al cărții

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

vechi, dar care stimula pe oricine dorea să facă muncă de cercetare specifică muzeelor. La întoarcerea în Baia Mare, Octavian Bandula, numit director la Comitetul de Cultură, mi-a solicitat să lucrez cu dânsul. După multe ezitări și cu promisiunea că, atunci când timpul îmi permite, pot lucra la muzeu, am acceptat. Astfel timp de trei ani am lipsit oarecum din muzeu, unde am revenit în 1973, ca șef de secție la Științele Naturii. Directorul muzeului de această dată era Valeriu Achim pe care îl cunoșteam și cu care am colaborat foarte bine și la Comitetul de Cultură. A fost de acord cu mine că această secție poate avea un viitor strălucit datorită specificului pe care eșantioanele minerale le poate asigura și m-a susținut mereu în politica de achiziții pe care am dus-o.

Baia Mare, ca oraș, avea o caracteristică, în orice casă mai răsărită găseai cu siguranță două lucruri: măcar un tablou a unui pictor din Școala de la Baia Mare și câteva eșantioane minerale. Problema care se punea era a încrederii care lipsea cu desăvârșire atunci când era vorba de relația cu instituțiile statului, iar eu eram un astfel de reprezentat. Oamenii chiar îmi spuneau: „eu vând azi și mâine mă trezesc cu miliția la poartă”. Țin minte că prima achiziție am făcut-o în 1969 de la un domn Iosif Ilea care locuia pe strada Ștefan Luchian din Baia Mare. Colecția cuprindea 533 minerale mici, dar reprezentative și estetice. Am intrat în contact cu foarte mulți colecționari, de mulți rugându-mă să vândă și eram refuzat. Nu m-am supărat niciodată, dimpotrivă respectul meu pentru acești oameni care-și iubeau colecția creștea.

Totuși în acea perioadă, pe care eu o numesc EL Dorado-ul mineralelor din bazinul baimărean, persoane din țări ca Germania, Austria, Italia, Franța au scos din țară zeci de mii de eșantioane, unele foarte valoroase, cumpărate pe mai nimic. Pentru un radio portativ, orice străin pleca cu piese pe care la târgurile din țara lor își puteau achiziționa o mașină. În 1973 se încearcă stoparea acestei hemoragii prin decretul 588/1973, devenit apoi legea 133/1973. Prin aceasta, mineralele obligatoriu trebuiau predate la

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Centrala Minelor, valorificarea putându-se face numai prin Comisia de bazin sau Comisia centrală de la București. În aceste comisii reprezentantul muzeului din Baia Mare avea drept de veto. Și achizițiile pentru muzeu nu puteau fi făcute decât prin aceste comisii. Toate aceste măsuri vor fi întărite de Legea 63/1974, Legea Patrimoniului Național. Astfel au putut fi salvate de la export foarte multe eșantioane care azi fac mândria Muzeului de Mineralogie din Baia Mare.

Aș dori să relatez cum au intrat în posesia muzeului două dintre piesele cu statut de unicat și care au valoare practic inestimabilă. La un moment dat am aflat, prin „mijloace specifice”, cum s-ar exprima unii azi, că în Tg. Lăpuș, cineva are un eșantion rar, un scheelit. După descriere, era aproape imposibil să existe așa ceva. Am ajuns în Tg. Lăpuș, la o adresă, o curte a unor oameni modești, cam neîngrijită, dar apărută cu sârg de o vulpe pusă pe lanț ce ținea locul unui câine. Omul a scos floarea de mină și aproape că inima mi s-a oprit, era un scheelit de 36 mm, iar mineralul obișnuia să cristalizeze doar în dimensiuni de 3-4 mm. După multe negocieri, omul a acceptat să vândă piesa muzeului și astfel am devenit posesorii unei „flori de mină” unicat în lume.

A doua floare este vivianitul, un alt eșantion foarte rar. Cu acesta, proprietarul, un ceasornicar ce-și avea sediul la colțul străzii 1 Mai, a venit la muzeu pentru a face evaluarea unei flori de mină. După ce a scos-o din zeci de hârtii în care o ambalase îmi prezintă o piesă uluitoare, un vivianit trecut prin gemă de calcit. Îi spun că piesa ar intra în raza de interes a muzeului, dar omul refuză categoric să o vândă. În urma discuțiilor i-am atras atenția că din acel moment piesa nu poate fi înstrăinată nimănui și să aibă foarte mare grijă de ea. Abia după zece ani domnia sa a hotărât că vinde piesa la suma de 100.000 lei, pentru acea vreme o sumă prea mare pentru bancă și care trebuia bine justificată. Ar fi interesant de povestit întâlnirile pe care muzeografii le aveau uneori cu economiștii băncii care nu înțelegeau de ce se cumpără

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

unele lucruri. Ca o paranteză, era să fie respinsă achiziția unei colecții de ceasuri, pe motiv că erau prea vechi și dacă dorim ceasuri putem apela la magazinele de stat unde sunt ceasuri bune care funcționează. În consecință, am căzut de acord cu vânzătorul și piesa a fost introdusă într-o colecție de vreo alte 60 de piese, banii putând fi împărțiți fără a mai atrage atenția unora.

Scheelit – un mineral unicat

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Vivianitul un alt mineral unicat

Pietrele însă au atras atenția. Erau expuse în expoziția de bază din „Casa Iancu de Hunedoara”, când într-o zi, doi tineri s-au încumetat a le fura. Unul a distras atenția supraveghetoarei, iar celălalt a încercat să scoată pietrele din vitrină. Supraveghetoarea, Reisfeld Rozalia, o persoană devotată trup și suflet muzeului la fel ca soțul ei, restauratorul Nicolae Reisfeld, nu s-a lăsat păcălită și expunându-se unei eventuale agresiuni a reușit să dejoace planul și pietrele au rămas în continuare în colecție.

Una peste alta, oamenii au început să aibă încredere, să vândă eșantioane și astfel colecția a început să crească ca Făt Frumos din poveste. La mijlocul anilor șaptezeci colecția număra deja peste 5000 de piese. De-a lungul timpului locația depozitelor a tot fost modificată pentru a putea adăposti în condiții bune colecția de minerale.

Anul 1974 este important pentru muzeul din Baia Mare, în acest an organizându-se prima expoziție de minerale în Baia Mare și prima expoziție itinerată în țară, la Bacău. Succesul acestor

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

două expoziții a atras atenția Consiliului Județean care a înțeles necesitatea unei activități intense și coerente pe această linie și astfel a fost dată Decizia nr. 26/17.01.1976 a Consiliului Popular al județului Maramureș prin care se înființează în cadrul Muzeului Județean Secțiile de Științele Naturale și Istoria Tehnicii.

În anii 1975-76 aveam cu dl Valer Gabrian o relație de respect reciproc, domnia sa având o funcție mult prea importantă față de a mea. Totuși, într-o discuție intimă cu el, purtată în sala de expoziții a Centralei Minelor, mi-a mărturisit că de multe ori, când veneau șefii de la București, aceștia se extaziau în fața eșantioanelor și el trebuia să le trimită la mașină cu șoferul și se cam săturase de astfel de situații. În acest sens mi-a propus ca muzeul să cumpere colecția formată din 472 piese. L-am informat că aș fi bucuros, dar în acel moment muzeul nu avea bani pentru achiziții. El, la rândul lui, mi-a spus că oricum cunoștea situația și împreună cu dl. Dumitru Călugăru, directorul Economic al Centralei Minelor, au găsit soluția problemei. Astfel Centrala Minelor a virat, ca sponsorizare muzeului, banii cu care mai apoi acesta a plătit colecția. Unele dintre piesele colecției Centralei Minelor sunt azi expodate de elită în actuala expoziție a Muzeului de Mineralogie.

Începând cu anul 1979, Muzeului din Baia Mare i se solicită tot mai mult prezența cu expoziții temporare la cele mai importante muzee din țară. Colecția atrage atenția specialiștilor din țară și străinătate și în 1980, dl. Augustin Ograjensek, vicepreședintele Asociației de Prietenie Austria-România, intermediază o vizită a asociației Colecționarilor din Austria în vederea organizării unei expoziții în această țară. Expoziția s-a putut organiza abia în 1984, dar succesul a fost enorm, impresia asupra vizitatorilor și a specialiștilor nu poate fi descrisă. Rezultatul s-a concretizat în cererile care curgeau din partea tuturor marilor orașe ale Austriei pentru a găzdui o expoziție de minerale de la Baia Mare. Am putea scrie un tom despre expozițiile organizate de Muzeul de Mineralogie, în țară și

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

străinătate, dar vom aminti doar numărul acestora. În perioada în care eu am activat în acest muzeu, după ce colecția a devenit consistentă și importantă ca valoare științifică, am organizat peste 100 expoziții, din care 39 în străinătate, în țări ca Austria, Monaco, Franța, Olanda, Germania, Ungaria, Belgia și Olanda.

Un an important pentru muzeu a fost 1988, când Muzeului Județean i-a fost transferată clădirea cunoscută drept „corpul F” de pe Bulevardul Traian nr. 8. Clădirea, operă a arhitectului Petru Iuliu Ștefănescu, nu a fost destinată a adăposti un muzeu și era râvnită de multe instituții. Hotărârea a fost luată în ziua de 8 februarie 1988, după vernisajul unei expoziții la Muzeul de Artă, la ora 14 și pusă în aplicare imediat, prin grija domnului Valentin Bota, secretarul Consiliului Județean, care a remis decizia la ora 16,30. A trebuit să fie elaborată, în regim de urgență, tematica viitoarei expoziții de bază. Bugetul Muzeului Județean nu avea fondurile necesare unui astfel de demers ce presupunea sume importante pentru lucrări de finisare a spațiului, pentru mobilierul de expoziție, pentru iluminat, pentru depozite etc. Toate acestea au fost suportate din bugetul Comitetului Județean pentru Cultură și Educație Socialistă condus de Octavian Bandula, iar contabil șef era dl. Octavian Pop. Desigur că multe întreprinderi au fost implicate în demersurile legate de realizarea tuturor celor necesare în vederea vernisării expoziției. Pentru angajații secției, ziua de lucru se făcuse de 12 uneori chiar de 14 ore. Directorul I.C.I.T.P.M a repartizat pe tehnicianul arhitect Stefan Sheip, cu care am colaborat foarte bine, pentru a realiza machetele, proiectul mobilierului și grafica pentru vitrine. Fabrica de mobilă, prin directorul Nicolae Ghișa și șeful Atelierului de proiectare, a realizat mobilierul. U.U.M.R-ul prin directorul Mihai Ungur a realizat, pe baza schițelor mele, proiectul rafturilor culisante din depozit. Mina Șuior, prin directorul Ioan Dulf, a confecționat gratiile exterioare, iar mina Herja, prin directorul Liviu Pop, a realizat sistemul de alarmă din vitrine. Aceste eforturi par acum, când le pui pe hârtie ușoare, dar mereu apărea teama că nu vom

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

reuși să ne încadrăm în timp. Seriozitatea oamenilor și eforturile uriașe cumulate au făcut ca la 6 noiembrie 1989 să putem vernisa Expoziția de Bază a Secției de Științele Naturii din Baia Mare. Îmi amintesc de fiecare om cu care am colaborat și care au fost cu mintea, inima și mai ales sufletul alături de noi: inginerul Nicolae Dicu care din postura de Director al Centralei Minelor Baia Mare, dar și din cea de Ministru Adjunct al Minelor, ne-a fost mereu alături; geologul Morar Ovidiu cu care am colaborat atât de bine la montarea expoziției de bază; Dr. Dumitru Morariu, directorul Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” și membru corespondent al Academiei Române; Dr. Gheorghe Udubașa director general al Institutului Geologic al României și membru corespondent al Academiei Române și mulți, mulți alții.

Victor Gorduza alături de Ing. Nicolae Dicu

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Sediul Muzeului de Mineralogie din Baia Mare la inaugurare

Sărbătorile de iarnă din 1992 aduc un cadou minunat colectivului din Secția de Mineralogie, în sensul că prin Decizia nr. 105 a Delegației permanente a Consiliului Județean Maramureș, semnată de dl. președintele Ioan Dulf și de dl. Secretar Ioan Mihăilă, se decide înființarea Muzeului de Mineralogie din Baia Mare. În 8 ianuarie 1993, prin Decizia nr. 4 sunt numit directorul noii instituții de cultură. Bucuria a fost mare, prin acest act s-a recunoscut o muncă intensă, uneori istovitoare, dar și plină de satisfacții, atât a mea, cât și a colectivului pe care l-am condus atâția ani și care era practic a doua mea familie. Satisfacția a fost și a familiei mele pentru că au fost părtași la toate realizările mele în muzeu și măcar pentru faptul că au trebuit să suporte lipsa mea, atunci când nevoile muzeului o cereau, și

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

pentru această înțelegere îi mulțumesc mai ales soției mele Adriana.

În anii care au urmat până la pensie am avut grijă ca cele trei coordonate pe care un muzeu își bazează activitatea: cercetarea științifică, evidența și conservarea patrimoniului și valorificarea acestuia să se desfășoare la cele mai înalte cote iar prestigiul muzeului să rămână la înaltele standarde la care l-am adus până a devenii o instituție de sine stătătoare.

În aprilie 2008, Consiliul Județean, prin președintele de atunci dl. Marinel Kovacs, a aprobat și finanțat extinderea spațiului muzeal cu o nouă aripă. Acest act a răspuns nevoii de modernizare a activității științifice, culturale și de educație a muzeului. Noua aripă cuprinde o sală de expoziții temporare, o sală de conferințe și una de activități educaționale, laboratoare, arhiva și biblioteca muzeului. Am fost nespus de fericit când și această aripă nouă a muzeului am reușit să o inaugurez cu ocazia sărbătoririi a 20 de ani de existență a Muzeului de Mineralogie din Baia Mare ca instituție de sine stătătoare.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Muzeul de Mineralogie din Baia Mare azi

Multe personalități au trecut pragul muzeului, președinți de stat, ambasadori, academicieni, oameni de cultură etc., părerea lor despre instituție au lăsat-o în Cartea de Onoare. La fel de importante pentru mine sunt însă și părerile oamenilor care din curiozitate sau cu bună știință au trecut pragul Muzeului de Mineralogie din Baia Mare și, atunci când citeam în cartea de impresii acel simplu MULȚUMESC pe care țineau morțiș să-l scrie, eram cu adevărat fericit.

M-au bucurat nespus și numeroasele diplome cu care colectivul muzeului a fost onorat pentru eforturile depuse de a aduce în fața lumii minunile subterane ale pământului. Am fost

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

măgulit și când Președenția României, în anul 2004, mi-a acordat Ordinul „Meritul Cultural” în gradul de Cavaler, categoria E.

Consemnări în Cartea de Onoare a Muzeului de Mineralogie Baia Mare

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Cu cele mai palde gânduri, și
agresiuni pentru cei ce au tineret
și au realizat această colecție
exceptională de produse ale
naturii – sare deșăsește orice
imaginație a celor mai inspirați
și înzestrați dintre noi.

Heesey

26. IV. 95

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

EMIL CONSTANTINESCU, MUZEUL DE MINERALOGIE BAIA MARE, 1997

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Pentru mine aceasta nu este „o carte de impresion”
Este o carte de neurologie mai abordată ca oricare.

Sunt recunoscător că autorul acestui reușeu de la idee
până la realizare – Dr. Gorduza ~~nu~~ a ales să
fie doctorandul meu.

Au fost vremea timp de 20 de ani mortom
îi nestrămutatului acestei cărți în prieten a profesorului
și va fi în continuare...

Victor Gorduza

Sept 97

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Michail

9.8.97

Ana

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Y'en a déjà eu de belle chose
dans ma vie mais celle ci restera
grâce dans mon cœur je ne
pourrais pas qu'il existait d'autre
Beaux trésors vraiment nous sommes
des ignorants continuons à nous
faire venir Compliments pour cette
orgueil si douloureuse - merci de
tout cœur - si toute la Roumanie
Allend. Mores

S.A.S. PRINT EREDITAR, ALBERT DE MONACO, EXPOZITIE LA MUZEUL OCEANOGRAFIC DIN MONACO - 2004

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Une magnifique exposition, si rare,
si précieuse, qui fait honneur à
ce Musée et qui appelle de multi-
ples remerciements pour tous ceux
qui y ont contribué. Mais la gratitude
va au premier chef aux Roumains
qui nous ont rendu possible d'
accueillir ces merveilles. Ceux-ci
et d'autres seront toujours ici les
très, bienvenues.

V. Le

Ministre d'Etat
19/07/04

MONACO - Primul Ministru, domnul PATRIK LECLERCQ

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

ACAD. RAZVAN THEODORESCU - 2001

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

**Premiul Grigore Antipa acordat Muzeului de Mineralogie din
Baia Mare în anul 2001**

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Președintele României

Dorind a răsplăti meritele

domnului

Victor D. Gorduza,

muzeograf, Muzeul de Mineralogie, Baia Mare,
pentru meritele deosebite în descoperirea, protejarea, conservarea,
restaurarea și valorificarea expozițională a bunurilor din
patrimoniul cultural național,

Conferă Ordinul „Meritul Cultural”

în gradul de *Cavaler* categoria *E*

Dat în București la 2-IV-2004 „Patrimoniul cultural național”

Președintele României

Ministrul
Culturii și Cultelor

Ion Ionescu
Ion Ionescu

Cancelarul Ordinilor
Georghe

Decret nr. 211 Din 2-IV-2004

Brevet M.C./nr. E, Cart. 11

Nr. crt. 74526

**Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler
acordat de Președintele României lui Victor Gorduza în anul
2004**

În anul 2010 am fost pensionat. Lucru normal, dar oare poți despărți un părinte de copilul lui? Mărturisesc că mi-e dor de „copilul” meu, dar sufletul îmi spune că l-am făcut suficient de puternic să stea pe picioarele lui indiferent de vremi.

Vorbind de muzeu nu pot să nu-mi amintesc de colegii cu care am împărtășit bucuriile și necazurile muzeului, care pentru toți a fost a doua noastră familie. Mulți oameni când intră într-un muzeu se declară mulțumiți sau mai puțin mulțumiți de ceea ce văd: de exponate, de modul de expunere, de mesajul descifrat etc. Puțini se gândesc că în spatele fiecărui exponat e o poveste și mai ales un om care l-a descoperit și a avut grijă să ajungă acolo, dar și oameni care se îngrijesc ca el să arate bine, să fie luminat cum trebuie, să aibă explicații coerente, să interacționeze cu celelalte obiecte expuse. Toate acestea sunt realizate de oameni pe care nimeni nu-i vede dar, de munca cărora se bucură.

Azi, mă gândesc la cei cu care am colaborat strâns pentru împlinirea visului de a concepe și realiza în fapt muzeul din Baia Mare. Mai ales la conservatoarea Ecaterina Pop, cunoscută de toți drept Kati. Micuță de statură dar, plină de energie și mai ales prezentă când și unde era nevoie de ea, cu care am colaborat aproape o jumătate de secol. Îmi amintesc cu drag de colegii muzeografi, conservatori, supraveghetori și toți lucrătorii din muzeu cu care am colaborat de-a lungul timpului și pe care i-am stimat și iubit. Le cer scuze că nu le dau numele, dar presupun că spațiul nu-mi permite.

Mă gândesc cu drag la cei cărora le-am fost subaltern, dar cu care am colaborat excelent: Aurel Socolan și Valeriu Achim, directori pe care în amintire îi am ca oameni dragi, prieteni, cercetători adevărați. Cu ei în curând mă voi revedea.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza în mijlocul colectivului

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

La Casa de Cultură – Viena 1982 împreună cu directorul și prietenul Valeriu Achim

Mă emoționează amintirile legate de Octavian Bandula pentru că el mi-a făcut practic cunoștință cu muzeul de care am devenit dependent, dar și a lui Ion Igna, împreună cu care am înfruntat atâtea greutăți până am putut vernisa prima expoziție mineralogică de bază la Baia Mare. Celorlalți colegi plecați deja dintre noi sau cei ce mai sunt, eu le port o amintire plăcută. Printre ei am și prieteni adevărați: familiile Muscă și Ciocan cu care am amintiri deosebite, petrecându-ne mult timp împreună și în afara muzeului. Aș vrea să spun multe despre mulți, dar mereu îți spui - ai timp, iată că nu mai am.

Nu știu cât mai stau pe aici, sper însă că ceea ce am făcut cu atâta dragoste să fie primit de băimăreni tot cu dragoste. Am iubit florile zămislite de pământ deasupra lui, dar și pe cele din adâncurile lui tainice. Am făcut din ele un buchet pe care-l dăruiesc tuturor.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

**Victor Gorduza - după 43 de ani de activitate
Discursul de retragere din 27 martie 2009 în ședința CJMM.**

Floarea de mină este un eșantion mineral recoltat din subteran, monomineral sau format din mai multe minerale, posedând calități estetice deosebite datorită: concreșterii cristalelor; culorii, formelor; dimensiunilor de excepție ale unor cristale componente, care în totalitate fac ca piesa să fie bine individualizată față de celelalte.

(Victor Gorduza - definiția florii de mină)

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

După ani buni în care a stat la cârma instituției, directorul Muzeului de Mineralogie din Baia Mare, Victor Gorduza, a fost scos la pensie. Evenimentul s-a petrecut tocmai în ziua când acesta a împlinit 68 de ani. Consilierii județeni i-au multumit fostului director pentru prestația pe care a avut-o de-a lungul anilor ca director al muzeului. Victor Gorduza, a vorbit în fața consilierilor pentru ultima dată în calitate de director al Muzeului de Mineralogie:

„Prin definiție, un muzeolog sau muzeograf trebuie să fie un colecționar, lucru care reprezintă o deformațiune profesională. Se pare că asupra Muzeului de Mineralogie Baia Mare s-a abătut aripa aceasta, având în vedere faptul că această diplomă de excelență pe care mi-ați conferit-o mă onorează în mod deosebit, și vă onorează și pe dumneavoastră.

La instituirea – pentru prima dată în România – a premiilor Ministerului Culturii, muzeul nostru a obținut premiul I în domeniul naturalelor, adică Premiul „Grigore Antipa”, iar eu, spre marea mea surprindere, în anul 2004, am fost decorat prin Ordinul Cultural în grad de „Cavaler”. Sunt foarte puține persoane astfel decorate în țara noastră. **Ordinul și premiul**

Diploma pe care azi am primit-o din partea domniilor voastre mă onorează în mod deosebit și îmi spune, indirect, că nu doar în București sau în Europa este apreciat muzeul nostru (pentru că eu consider că această diplomă aparține în mod egal și Muzeului de Mineralogie), ci și pe plan local. Și pentru că am așa, o vagă părere, că unii dintre dumneavoastră vă întrebați pentru ce mi s-a dat această diplomă de excelență, am să vă spun de ce: Victor Gorduza s-a angajat la 10 ianuarie 1966 la Muzeul Județean. Astăzi se împlinesc 43 de ani, două luni și două săptămâni de la angajarea mea. În anul 1976, după o activitate de 10 ani, s-a înființat Secția de Mineralogie. În anul 1988 am primit sediu pentru Muzeul de Mineralogie, în care funcționăm și actualmente, care fusese înainte un spațiu pregătit de Mircea Chirilă – Dumnezeu să-l odihnească! – pentru a fi magazin al

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Faimar-ului. În 6 noiembrie, la ora 12, Muzeul de Mineralogie a fost deschis în forma în care se prezintă și astăzi. A fost o muncă titanică, atât a colectivului Muzeului, cât și a tuturor celor care au ajutat la înființarea acestuia.

Am avut un sprijin enorm din partea tuturor celor care au înțeles că o asemenea instituție trebuie să existe în Baia Mare. Un distins prieten al dumneavoastră, domnul ministru Nicolae Dicu, care vine destul de des în Baia Mare și de fiecare dată trece și pe la muzeu, care a fost un sprijinitor formidabil alături de foarte mulți alții, a spus:

Mineritul s-a închis, dar acest muzeu a rămas. Dacă n-ar exista acest muzeu, peste 10 ani nici nu s-ar mai ști că în Baia Mare, în zona Maramureșului ar fi existat această activitate.

Un alt capitol extraordinar al activității muzeului, atât a vechii secții cât și a actualului muzeu, îl reprezintă cele peste 40 de expoziții în străinătate, și nu oriunde, ci în marile muzee din capitalele europene!

Închei aici spunându-vă că, de-a lungul anilor, am fost vizitați de președinții în funcție ai României, lucru cu care se pot mândri puține muzee din țara noastră. Marea onoare a fost vizita Regelui Mihai, care ne-a adresat câteva întrebări extrem de pertinente, din care ne-am dat seama că știe multe și din acest domeniu.”

Mulțumindu-vă pentru aprecierea pe care ne-ați făcut-o oferind Muzeului de Mineralogie această diplomă de excelență, vă spun că atâta timp cât voi mai fi în funcție voi face în așa fel încât să ridicăm un pic mai sus ștacheta la care se află astăzi această prestigioasă instituție.”

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Consemnări în Cartea de Onoare

„Un muzeu de excepție, colecții unice, oameni deosebiți! Mulțumită prietenului și colegului de club „Rotary”, Victor Gorduza, el însuși un om de excepție, am avut ocazia să ajung la aceste concluzii.” (Cosmonaut Dumitru Prunariu - 09.10.1998)

„Pentru mine aceasta nu este *o carte de impresii*. Este o carte de mineralogie mai adevărată ca oricare. Sunt mândru că autorul acestui muzeu de la idee până la realizare – domnul Gorduza – a

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

ales să fie doctorandul meu. Am fost mereu timp de 29 de ani susținătorul acestei cărți scrise în piatră a Maramureșului. Și voi fi în continuare ...” (Emil Constantinescu, președintele României, 15.09.1999)

„Cred că dl. Gorduza, prin înființarea acestui muzeu a contribuit extrem de mult la imaginea României peste hotare și mai ales a Maramureșului atrăgând mulți turiști tocmai prin existența acestui muzeu la Baia Mare. Oricum ar fi și ce s-ar spune despre dl. Gorduza, consider că acest muzeu merită să poarte numele întemeietorului său.” (Anonim)

**Un buchet de flori pentru voi
Victor Gorduza**

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Repere biografice și profesionale

Victor Gorduza s-a născut la **Cetatea Albă** (atunci în Regatul România), la **27 aprilie 1942**. Doi ani mai târziu părinții se refugiază în România. Mama cu băiețelul de doar doi ani ajung la Lugoj, iar tatăl cu elevii școlii la care predă ajung la Satu Mare, unde după puțin timp familia se reunește. După încheierea războiului, destinul îi aduce la Baia Mare, unde se stabilesc definitiv. Aici Victor urmează toate treptele de școlarizare până la terminarea liceului, după care își termină studiile în Cluj Napoca, la Facultatea de Geografie-Geologie.

În 1966 face cunoștință cu Muzeul Regional din Baia Mare al cărui angajat rămâne pentru totdeauna, iar contribuția sa la dezvoltarea acestei instituții, de maniera că azi în Baia Mare nu mai avem un muzeu ci patru, este una dintre cele mai substanțiale.

Studii:

1956-1960 Colegiul Național „Gheorghe Șincai” Baia Mare;

1966-1969 Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Științe Naturale – Specialitatea Geografie.

Stadii de perfecționare:

1975	Curs de perfecționare, Ministerul Culturii;
1980	Curs Special de perfecționare, Ministerul Culturii;
1986	Curs Patrimoniu Cultural, Ministerul Culturii;
1995	Muzeologie - Științele Naturii, Ministerul Culturii;

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

1998 Managementul Instituțiilor Culturale,
Ministerul Culturii.

Activitate profesională:

1963-1966 Școala Generală Dumbrăvița – profesor geografie;
1966-1970 Muzeul Județean Maramureș – îndrumător;
1970-1973 Direcția Județeană de Cultură – inspector cultură;
1973-1992 Muzeul Județean Maramureș – muzeograf, director adjunct;
1992-2010 Muzeul de Mineralogie Baia Mare – director fondator.

Publicații și comunicări:

- **Colecția mineralogică a Muzeului Județean Maramureș.** Marmația, vol. 2, 1971, p. 351-360 (în colaborare cu Petru Varga).
- **Catalog Sistematic de Colecție - 1976 Mineralogie,** Muzeul Județean Maramureș, 1976.
- **Contribuții la cunoașterea mineralogiei topografice a bazinului Baia Mare și reflectarea ei în colecția Muzeului Județean Maramureș.** Marmația, vol. 3, 1977, p. 219-225.
- **Considerații privind valoarea de patrimoniu cultural național în lumea minerală.** Marmația, vol. 4, 1978, p. 466-470.
- **Forme rare la cristale de calcit din mina Dealu Crucii, Baia Mare.** Marmația, Seria Științe Naturale, vol. 5-6, 1980, p. 29-38.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

- **Expoziții de minerale organizate de Muzeul Județean Maramureș în țară.** Marmația, vol. 5-6, 1979-1981, p. 616-617.
- **Minerale maramureșene în Austria.** Pentru socialism, 37, nr. 9495, 18 mai 1986, p. 3.
- **The Baia Mare Museum of Mineralogy a regional museum.** Studia Universitatis „Babes-Bolyai” – Geologia 2009 (în colaborare cu Maria Jurje și Andrei Gorduza).
- **The Baia Mare of mineralogy.** Acta Mineralogica petrografica. Field Guide Series. 2010 (în colaborare cu Maria Jurje și Andrei Gorduza).

Volume:

- **Maramureș 1980.** Foto: V. Gorduza. [Baia Mare], 1980. 10 p. : 26 foto.
- **1969-2009 : 40 de ani de astronomie la Planetariul Baia Mare /** Coordonator: Victor Gorduza. Baia Mare : Muzeul de Mineralogie Baia Mare, 2009. 38 p. : il. color.

Scrieri în volume aniversare:

- ***Dr. Octavian Bandula – Director, Președinte, Prieten.*** În: Borbei, Aristița ; Pop, Liana. **Octavian Bandula** : documentar biobibliografic aniversar. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare, 2012, p. 22-24.
- ***Cu stimă, domnului Valeriu Achim.*** În: Borbei, Aristița ; Pop, Liana. **Valeriu Achim – 90** : documentar biobibliografic aniversar. Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare, 2013, p. 24-26.

Activitate muzeală de referință:

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

1975 - crearea Secției de Științele Naturii - profil mineralogie, în cadrul Muzeului Județean Maramureș și colecției de mineralogie (15.000 de piese);

1989 - realizarea actualului Muzeu de Mineralogie Baia Mare;

1992–2010 - director fondator al Muzeului de Mineralogie Baia Mare.

Expoziții realizate

Expoziții permanente în Baia Mare:

- 1974: expoziția permanentă de mineralogie a Muzeului Județean Maramureș la „Casa Iancu de Hunedoara”;
- 1989: expoziția permanentă a Muzeului de Mineralogie Baia Mare în sediul de pe Bd. Traian;

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

MUZEUL DE MINERALOGIE BAI A MARE, STAND VANZARE

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

MUZEUL DE MINERALOGIE BAI A MARE, VEDERE GENERALA PARTER

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Expoziții temporare în țară:

- 1974 - Baia Mare;
- 1978 – Bacău;
- 1979 – Pitești;
- 1980 – București;
- 1980 – Ploiești;
- 1980 – Slobozia;
- 1983 – Baia Mare – Calcitul în „Casa Iancu de Hunedoara”;

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

- 1984 – Baia Mare – Baritina - în „Casa Iancu de Hunedoara”;
- 1984 – Baia Mare – Flori de mină – Casa de Cultură;
- 1984 – București;
- 1986 – Galați;
- 1986 – Baia Mare – Minerale din Bazinul Baia Mare - „Casa Iancu de Hunedoara”;
- 1987 – Baia Mare – Cuarțul - „Casa Iancu de Hunedoara”;
- 1987 – Piatra Neamț;
- 1987 – Fălticeni;
- 1987 – Roman;
- 1988 – Brașov;
- 2001 – Constanța;
- 2002 – Sibiu;
- 2003 – Techirghiol;
- 2004 – Techirghiol;
- 2004 – Galați;
- 2005 – Botoșani;
- 2005 – Techirghiol;
- 2005 – Suceava.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Expoziții temporare în străinătate:

- 1984 - Casa de Cultură, Viena Austria – prima expoziție în străinătate a unui muzeu de Științele Naturii din România;
- 1984 - Muzeul Ioanneum Graz – Austria;
- 1984 - Muzeul Național de Istorie Naturală, Viena – Austria;
- 1984 - Muzeul de Științele Naturii, Linz – Austria;
- 1985 - Muzeul Klagenfurt, Austria;
- 1985 - Muzeul Innsbruck, Austria;
- 1985 - Muzeul Bramberg, Austria;
- 1985 - Muzeul Kindberg, Austria;
- 1985 - Muzeul Dornbirn, Austria;
- 1986 - Muzeul „Casa Naturii” Salzburg – Austria;
- 1990 – Universitatea Miskolc – Ungaria;
- 1990 - Bursa Internațională de Minerale, Munchen, Germania;
- 1991 - Bursa Internațională de Minerale, Lyon Franța;
- 1992 - Muzeul Kindberg, Austria;
- 1993 - Muzeul Branberg, Austria;
- 1993 - Muzeul Dornbirn, Austria;
- 1993 - Muzeul Linz, Austria;
- 1995 - Muzeul de Istorie Naturală Orleans, Franța;
- 1995 - Muzeul Național de Istorie Naturală Paris, Franța;
- 1996 - Muzeul de Istorie Naturală Dijon, Franța;
- 1997 - Muzeul de Istorie Naturală Lyon, Franța;
- 1997 - Muzeul de Istorie Naturală Grenoble, Franța;
- 1997 - Muzeul de Istorie Naturală Troyes, Franța;
- 2000 - Muzeul de Istorie Naturală Dijon, Franța;
- 2001 – Muzeul de Mineralogie Konigssee, Germania;

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

- 2002 – Academia Montaniisică Freiburg, Germania;
- 2004 Muzeul Oceanografic Monaco, Monaco;
- 2006 – Muzeul Danjanich Janos, Szolnok, Ungaria;
- 2006 – Muzeul Național de Naturale, Budapesta, Ungaria;
- 2006 – Muzeul Minier Sopron, Ungaria;
- 2007 – Muzeul Deri, Debrecen, Ungaria;
- 2007 – Muzeul „Josa Andras”, Nyregyhaza, Ungaria;
- 2007 – Sediul European N.A.T.O., Bruxelles, Belgia;
- 2008 – Ambasada României, Haga, Olanda.

Imagini de la expozițiile organizate în străinătate

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

VIENA, CASA DE CULTURA. PRIMA EXPOZITIE ORGANIZATA IN STRAINATATE - 1982

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

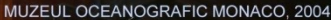
Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

FREIBERG, UNIVERSITATEA MONTANISTICA, AMBASADORUL ROMANIEI IN GERMANIA SI RECTORUL UNIVERSITATII - 2002

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

VERNISAJ KONIGSEE - 2001

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Budapesta, 2005

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Funcții externe deținute, distincții:

- vicepreședinte al Asociației Muzeelor de Științe Naturale din România;
- membru în Comitetul Național al României, reprezentant pentru secțiunea Muzee al IMA (International Mineralogy Association);
- anul 2002 - Premiul național „Grigore Antipa” al Ministerului Culturii și Cultelor;

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

- anul 2003 - expert Ministerul Culturii în Patrimoniu Cultural Mobil, bunuri de importanță științifică – mineralogie, nr. Registru R1-120;

- anul 2004 - Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler pentru merite deosebite în descoperirea, protejarea, conservarea, restaurarea și valorificarea expozițională a bunurilor din patrimoniu cultural național

Interviuri acordate:

- Colecția „Florile de mină”. Interviu realizat de Teodor Tohătan. Maramureș, mai 1981, p. I (supliment).

Extrase din interviu:

Rp. Știm, domnule Gorduza, că vă ocupați de vreo 15 ani de realizarea unei colecții de minerale valoroase, care să reprezinte elocvent diversitatea și bogăția mineralogică a bazinelor miniere maramureșene. Putem nutri speranța că avem sau vom avea o mare colecție?

V. G. Cu crezul că putem realiza o colecție mineralogică tot atât de bogată, dar cu alt specific, ca cele existente la Freiburg, Londra, Paris, Viena, Leningrad sau Varșovia, am și pornit la lucru acum mai bine de zece ani. M-am bazat pe existența, în colecțiile particulare sau cele ale instituțiilor, a unui fond valoros de minerale, cât și pe apariția continuă a unor exemplare extrem de valoroase. Am avut în vedere în primul rând dorința specialiștilor din exploatarea miniere de a participa efectiv la crearea unei colecții muzeistice. În anul 1975 Muzeul Județean avea deja înființată o secție mineralogică cu 1502 de eşantioane, dintre care 476 proveneau din donație. Astăzi colecția noastră are 13616 eşantioane mineralogice de mare valoare, care se îmbogățește pe zi ce trece cu noi exemplare, fapt ce mă determină să afirm că avem toate condițiile să creăm în Baia Mare o colecție, unică în felul ei, care să-și câștige o celebritate aparte.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Rp. Din câte cunoaștem, zestrea muzeului s-a îmbogățit cu foarte multe „flori” abia în ultimii doi ani. Cum se explică acest lucru și cum s-ar putea face ca fondul existent să se îmbogățească și mai mult?

V.G. În ultimii doi ani am putut achiziționa peste 8000 de eșantioane, în marea lor majoritate – foarte valoroase. De fapt, noi achiziționăm doar exemplare valoroase și foarte valoroase. Față de bogăția și varietatea mineralogică existentă în subsolul maramureșean, se înțelege că există reala posibilitate ca muzeul să se îmbogățească cu noi și prețioase eșantioane mineralogice.

Rp. Cum s-ar proceda dacă unii posesori de eșantioane ar dori să facă donații muzeului? Nu s-ar putea crea o sală cu eșantioane colectate prin donații?

V.G. Am putea organiza o sală cu eșantioane din colecțiile particulare, așa cum se procedează cu lucrările de artă din colecțiile particulare. În cazul florilor de mină, acestea s-ar putea dona definitiv muzeului sau ar fi expuse temporar pentru a putea fi admirate de vizitatori.

Rp. Dar muzeul cum le „valorifică” pe cele achiziționate?

V.G. Cât privește muzeul, deocamdată n-am făcut decât să le punem în siguranță, să le expunem cât mai bine, să organizăm expoziții și să participăm, în diferite județe, cu o parte din colecția noastră. Acum spre exemplu, participăm cu o expoziție de flori de mină la Ploiești.

Pe viitor ne gândim, și aceasta pe măsura îmbogățirii colecției, să găsim noi căi de popularizare a frumuseții colecției noastre, ba chiar să recurgem la împrumuturi de eșantioane cu alte colecții din lume, ceea ce ar conduce la îmbogățirea și diversificarea fondului de eșantioane.

Referințe critice:

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Ciascai, Grigore. Muzeul de Mineralogie are 16000 eșantioane de 270000 lei. Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1145, 6 iul. 2005, p. 9.

Dulf, Oana. File de istorie... printre flori de mină : remember 1968-1988 la Muzeul de Mineralogie. Glasul Maramureșului, 12, nr. 3371, 10 mai 2008, p. 7.

„În 1968 s-a lansat ideea constituirii unei colecții de minerale de către îndrumătorul de atunci, și actualul director al muzeului, Victor Gorduza. Tot în același an, s-au introdus în inventar 1502 bucăți de minerale, aflate atunci în posesia Muzeului Județean Maramureș. În 1969, s-a descoperit El Dorado-ul mineral maramureșean, care a fost scos apoi peste hotarele țării de către comercianții austrieci, nemți, unguri și alții. În 1976, a avut loc înființarea Secției „Științele Naturii” în cadrul Muzeului Județean Maramureș, șef secție Victor Gorduza. Anul 1982 a adus prima expoziție de științe ale naturii, organizată în Viena de către un muzeu din România, după Al Doilea Război Mondial. În anul 1988, a avut loc un eveniment extrem de important pentru muzeul condus de Victor Gorduza, și anume primirea actualului sediu. Muzeul a fost deschis oficial în 6 noiembrie 1988. Tot în același an, s-a lansat și ideea constituirii unei colecții de minerale, având în vedere istoria orașului minier.

Baia Mare a suferit de faptul că nu s-a ocupat de salvarea valorilor naturale date de natura regiunii noastre. Baia Mare are trei drapele: mineralele, arta și castanul. Prin aceste lucruri se caracterizează orașul nostru, a spus directorul Muzeului de Mineralogie, Victor Gorduza”. [...].

Gagniuc, Ananei. Desant (cultural) în Ungaria. Glasul Maramureșului, 9, nr. 2444, 19 apr. 2005, p. 11.

Goja, Anca. Iubitorii de frumos au fost invitați în lumea mineralelor. Graiul Maramureșului, 24, nr. 6785, 2 iul. 2012, p. 5.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Hayer, Delia. Oamenii de cultură pensionari au primit diplome și legitimații speciale. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 811, 5-6 iun. 2004, p. 8.

Igna, Ion. Muzeul de Mineralogie din Baia Mare : după douăzeci de ani. Graiul Maramureșului, 22, nr. 6060, 20 febr. 2010, p. 10.

Ignat, Dragomir. O expoziție în care pietrele vorbesc : la Muzeul de Mineralogie. Glasul Maramureșului, 7, nr. 1916, 26 iul. 2003, p. 3.

Joca, Delia Ana. Peste 60 de expozanți își etalează produsele la Salonul de minerale, fosile și geme. Informația zilei de Maramureș, 4, nr. 919, 9 oct. 2004, p. 9.

Muzeul de Mineralogie are deschise în țară două expoziții. Informația zilei de Maramureș, 5, nr. 1228, 11 oct. 2005, p. 9.

Pașca, Marius. Expoziția „Mineralia” și-a deschis porțile pentru amatorii de pietre prețioase și semiprețioase. Informația zilei de Maramureș, 10, nr. 2659, 19-20 iun. 2010, p. 9.

Pârja, Viorica. Povestea unui muzeu. Graiul Maramureșului, 18, nr. 5024, 28 sept. 2006, p. 9.

„Puterea unui muzeu, mărturisește Victor Gorduza, în 2002, când împlinea 60 de ani, nu stă în exponatele pe care le văd vizitatorii, ci în colecția pe care o are. Dacă raportăm ceea ce are muzeul cu ceea ce este expus, putem spune că abia 0,3 % din patrimoniu este expus privirii oamenilor.

Pentru cineva care lucrează într-un muzeu, a crea o colecție și a o vedea expusă publicului, a o face cunoscută prin expoziții în țară și în afara țării, cred că este maximum șansei vieții lui. Mulțumesc lui Dumnezeu că am avut această șansă. Prin

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

anii '70, când eram destul de dezorientat în ceea ce privește colecționarea acestor „diamante”, nici în cele mai frumoase vise nu credeam că voi ajunge la ceea ce este Muzeul de Mineralogie”. [...].

Personalități maramureșene distinse cu Ordinul „Meritul Cultural”. Graiul Maramureșului, 16, nr. 4304, 29-30 mai 2004, p. 5.

Portase, Alec. Muzeul de Mineralogie „Victor Gorduza”. Graiul Maramureșului, 22, nr. 6116, 29 apr. 2010, p. 1.

„Cum toate au un început, așa a fost și cu Muzeul de Mineralogie din Baia Mare. De obicei, la început este un om cu o idee. Cu mulți ani în urmă, pe când era încadrat la Muzeul Județean Maramureș, Victor Gorduza s-a bătut pentru ideea lui: să înființeze, în cadrul muzeului, o secție de mineralogie. Era vremea când mineritul mai era în floare și se mai găseau pe la băieși... flori de mină, deși erau „vânate” de străini. Ideea lui Victor Gorduza a prins și secția de mineralogie s-a înființat. Era la Casa „Iancu de Hunedoara”. Pasiunea pentru minerale a lui Gorduza, dar și priceperea în evaluarea lor, căutările de minerale tot mai valoroase, toate la un loc și încă multe strădanii au dus la achiziționarea de flori de mină care alcătuiau, încă de pe atunci, un tezaur inestimabil. În urmă cu douăzeci de ani, conducerea de atunci a județului a luat o decizie înțeleaptă: înființarea Muzeului de Mineralogie, cu sediul cunoscut și în zilele noastre. Cum era firesc, director a fost numit Victor Gorduza, creatorul acestui muzeu.

Ce a urmat se cam știe: Muzeul de Mineralogie Baia Mare a devenit una din cele mai prețioase averi ale Maramureșului, care a dus faima județului prin multe țări ale lumii. Un unicat mondial de invidiat, un loc unde sunt adunate frumusețile de vis ale subpământului, mult apreciate de specialiști, cât și de vizitatori. Turiști din țară și din străinătate care ne vizitează județul își

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

propun, între primele trei obiective, vizitarea Muzeului de Mineralogie. Personalități de rang foarte înalt au vizitat muzeul nostru și au consemnat în cartea de onoare cuvinte elogioase, vrăjite de frumusețea florilor subpământului. Azi, când mineritul maramureșean este închis și când nu mai este nicio șansă de a mai fi scoase flori de mină, realizăm meritul imens al lui Victor Gorduza, care a salvat această comoară de neprețuit a țării, pe care aş compara-o cu tezaurul României furat de ruși”. [...].

Șandor, Maria. Diamante de Maramureș în expoziția „Mineralia”! Graiul Maramureșului, 25, nr. 7089, 6 iul. 2013, p. 3.

Utan, Iulia. „Salonul de minerale, fosile și gemе” : minerale descoperite pentru întâia oară în zona Băii Mari. Glasul Maramureșului, 9, nr. 2590, 8 oct. 2005, p. 4.

„Victor Gorduza, directorul Muzeului de Mineralogie, a trecut în revistă activitatea muzeului printr-o prezentare: *Muzeul de Mineralogie din Baia Mare în Europa. Avem o bună colaborare cu muzeele din țară și străinătate. Am început în martie 1982 cu o expoziție de minerale la Casa de Cultură din Viena, după care am cutreierat aproape toată Europa. La ora actuală, muzeul nostru are expoziții la Sanatoriul Balnear Techirghiol și la Muzeele Județene din Suceava și Botoșani* – a declarat mândru directorul. Două dintre mineralele care au fost găsite pentru prima dată-n lume în zona Băii Mari pot fi văzute la expoziție. Este vorba de rodocrozit, descoperit în Cavnic în 1813 și semseyt, în 1881, în Baia Sprie.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

aglomerații mari de pășuni, pentru a le explica necesitatea educației sexuale în concepția lor, una din cauzele care generează sărăcia este și numărul mare de copii care se nasc în familiile iganilor. Drăgan și Ardelean au mers la așezările țigănești improvizate la Pirița, în blăcușele devastate de pe străzile Horea, Laminisului și Uranus. Reprezentanții autorităților le-au vorbit semenilor despre importanța educației sanitare, despre metodele de contracepție care se pot folosi, chiar dacă noțiunile preluate au fost prea pretențioase, iganii au înțeles necesitatea acestor practici. Din păcate, în aceste comunități se trăiește aproape ca și pe vremea cotelor salăbice.

Gheorghe Drăgan, consilier

Gheorghe Drăgan, consilier

la Casa de Cultură din Baia Mare. Gheorghe Drăgan ne-a declarat: "Este un început. Acțiunea noastră trebuie continuată. Pentru asta, avem nevoie de sprijin. Direcția de Sănătate Publică, agențiile de planing familial, Inspectoratul Școlar etc. trebuie să se implice, să ne ajute. Poate nu o să mă credeti, dar am întâlnit țigani foarte interesați de aceste probleme. În defnimă, acest capital nu este numai în fruntea iganilor. Toți au duce-o mai bine, dacă am putea controla fenomenul".

Lumiștea Ardelean a înțeles bine că persoanele care s-au declarat bolnave. Ele vor fi înalinate DSP Maramureș, în vederea luării unor măsuri.

Grigore Clascu

Oculul său se pornește din nou și Oculul Sălbic Păien (87). La Oculul Sălbic Baia Mare se sunt înregistrate cele mai multe contravenții (32), în valoare de 16 milioane lei. Contravențiile înregistrate la cele 21 ocoluri din județ însumau 75 milioane de lei.

● **Personalul sălbic nu s-a reușit să justifice** jumătate din valoarea de 1,2 miliarde lei

Aurel Filip, directorul Direcției Sălbic Maramureș, ne-a informat că personalul sălbic nu a reușit să justifice 3.679 mc de lemn totalizând 1,210 miliarde lei, bani care vor fi recuperați de la domeniul lor. La controlul circulației materialului lemnos, s-au dat amenzi în sumă de 885 milioane lei și s-au confiscat 379 mc de lemn. Ca urmare a celor 2.240 acțiuni desfășurate de

● **În octombrie, s-au furat** jumătate din pădurile în valoare de o jumătate de miliard de lei

În ultima lună, din pădurile administrate de Direcția Sălbic Maramureș s-au sustras 483 mc de lemn și s-au confiscat de la unități de debitare și prin controlul circulației materialului lemnos 129 mc de lemn. Directorul Aurel Filip spune că valoarea prejudiciului înregistrat de Direcția Sălbic Maramureș, în octombrie, este de aproape o jumătate de miliard lei. Furtați masive de lemn din păduri sunt înregistrate în mare majoritate a cazurilor care la aceleași ocoluri, excepție făcând - în luna la care ne referim - Oculul Păien, unde nu s-a consumat nici o infraclauză la capitalul tăcut de arbori.

V. Gherman

Victor Gorduza, director Muzeu de Mineralogie

Pe lângă școala bîimăreană de pictură și cantăni cunoscută, florile de mină sînt al treilea simbol care reprezintă urbea noastră. Preponderență minieră, această zonă a fost sursă unui bogat țevor de minerale, unele de o valoare deosebită și chiar unică în lume. Istoric vorbind, se poate spune cu certitudine că pînă în anul '66 nu a existat decît un interes local minor din partea unor oameni care erau apropiați de minerale prin profesie sau prin pasiune. Doar aceștia posedau colecții reprezentative pentru bazinele

Colecționarii din județ și-au vîndut florile de mină

minier Baia Mare. Este aproape de neînțeles în perioada interbelică, nu a existat o preocupare din partea administrației minelor și a trusturilor de a colecta mineralele ce ar fi putut deveni un tezaur inestimabil și reprezentativ în zonă, ne-a declarat directorul Muzeului de Mineralogie, Victor Gorduza. Așadar, mai ales în minele din zona Baia Mare (Cămin, Herja, Dealul Crucii, Baia Sprie), exploatarea se făcea în condiții superioare, unde condițiile de formare a florilor de mină erau propice și se găseau minerale din abundență.

Serviciul geologic din cadrul Centrului Minelor a avut o colecție reprezentativă, realizată după al doilea război mondial, care a fost cumpărată de Muzeul Județean. Cele 450 de esanșioane constituie o parte valoroasă din totalul celor 16.000 de minerale ale Muzeului de Mineralogie.

● **Mineralele sînt îmbogățite** pe comercializări occidentale

După anul '67-68 au început să apară o serie de colecționari, mai ales comercianți din Germania, Italia, Austria și alte state occidentale, care achiziționau, din

păcate, foarte ieftin, esanșioane valoroase ce au ajuns în muzeele din străinătate, cele mai multe în colecții private. Nu de puține ori, adevărate valori au fost vîndute pe sute de mii de piese au fost trecute peste graniță. Surprinzător că Polia nu s-a confruntat recent cu cazuri de trecere frauduloasă a frontierelor. Totuși, în timp, la Vama Petea au fost confiscate flori de mină, unele așezate la muzeul din Baia Mare. Multe minerale s-au "volatilizat" prin practica "pecheseșii" acordată vamelor. Se organizează adevărate rețele pentru trecerea acestor obiecte peste graniță, unde se vînd cu gros sau en detail. Victor Gorduza a precizat că dacă valorificarea acestor produse ar fi organizată prin magazine de specialitate, s-ar excluda mîta de la graniță. Altfel, este reabilă, dar nu mai aduce aceleași câștigiuri ca în trecut, deoarece piața este saturată (cunoștințe mari existente pe piața au dezvoltat aceste produse). Pe de altă parte, câștigul mare se realizează nu la cel care duc mineralele, ci la intermediarii care le vînd mai departe. Aceștia cumpără mult sub prețul real și le comercializează apoi în Elveția, Austria, Germania. Prețul

Pentru a stopa acest fenomen a fost adoptat un decret care interzicea scoaterea din țară a mineralelor. Acest lucru a dus însă la dezvoltarea unei economii la negru privind procesul de valorificare a florilor de mină. De-a lungul anilor de ani, legea a fost încălcată în diferite forme și s-a cerut abrogarea ei în neînmărmărită rîduri, a spus Victor Gorduza. Ea ar trebui înlocuită cu normele care se practică în Uniunea Europeană, unde acest tip de comerț este liber, corect și civiliz.

● **Sute de mii de piese au fost**

duse peste hotare

De-a lungul anilor, înalte sau scute după spăria legii care interzicea scoaterea din țară a mineralelor, sute de mii de piese au fost trecute peste graniță. Surprinzător că Polia nu s-a confruntat recent cu cazuri de trecere frauduloasă a frontierelor. Totuși, în timp, la Vama Petea au fost confiscate flori de mină, unele așezate la muzeul din Baia Mare. Multe minerale s-au "volatilizat" prin practica "pecheseșii" acordată vamelor. Se organizează adevărate rețele pentru trecerea acestor obiecte peste graniță, unde se vînd cu gros sau en detail. Victor Gorduza a precizat că dacă valorificarea acestor produse ar fi organizată prin magazine de specialitate, s-ar excluda mîta de la graniță. Altfel, este reabilă, dar nu mai aduce aceleași câștigiuri ca în trecut, deoarece piața este saturată (cunoștințe mari existente pe piața au dezvoltat aceste produse). Pe de altă parte, câștigul mare se realizează nu la cel care duc mineralele, ci la intermediarii care le vînd mai departe. Aceștia cumpără mult sub prețul real și le comercializează apoi în Elveția, Austria, Germania. Prețul

mineralelor se stabilește în funcție de calitate, frumusețe, caracteristici și raritate. Esanșioanele valoroase de la clasa a cca la sute de mii de euro.

● **Colecționarii de flori de mină** nu cum dispărut

Din păcate, colecționarii, în adevărată semn al civilizației, au cum dispărut, deoarece persoanele care vînd mineralele nu se mai pot numi așa. În schimb, există foarte mulți comercianți, pentru că, în occident, interesele pentru florile de mină este foarte mare, acest hobby fiind chiar mai răspîndit decît cel pentru colecționarea timbrelor sau a monedelor. Aceasta explică și organizarea unui mare număr de burse de minerale sau țiguri. Cele mai bine cotate la ora actuală sînt esanșioanele din Rusia și China. Ele prezintă un interes la fel de mare cum a fost pentru florile de mină din Baia Mare. În urmă cu 30-40 de ani, pentru că la noi se găseau din ce în ce mai puține esanșioane de frumusețe naturale. Și nu e de mirare, avînd în vedere dezlănțirea lașă de valorificare a acestor bogății și faptul că masini întregi de minerale au fost duse peste hotare.

Corina Șofran

GRATUL

Maramuresului

Cotidian independent

Nr. 4814 16 pagini - 7.000 lei (70 borei)

MARTI, 24 IANUARIE 2006

SERIE NOUĂ, ANUL XVII

LA BAIJA MARE VA AVEA LOC

CONFERINȚA ORGANIZAȚIEI MONDIALE DE MINERALOGIE

România este unul din membrii fondatori ai Organizației Mondiale de Mineralogie (OMM) care se află sub egida UNESCO și deține mandatul de președinte prin Angela Căciun.

Printre fondatori se numără Universitatea din București, Universitatea din Petroșani, Muzeul de Mineralogie din Baia Mare, Muzeul Aureliu de la Brad, Muzeul Național Geologic al României, alături de fondatori de prestigiu mondial, instituții și cercetători de top în domeniul științelor disciplinelor științelor pământului: American University Washington, Columbia University New York, Moscow State Mining University, Freiberg University, Asociația Mineralogică a României, Asociația Naturalistilor din zona Alpiilor Maritimi, alături de reprezentanți ai universităților din Franța, Germania, Statele Unite, Ungaria, Bulgaria, Ucraina, Cehia.

Consiliul de administrație al OMM a aprobat ca, în acest an, conferința mondială a organizației să aibă loc în România.

Andrei FĂRCAȘ
continuare în pag. 3

EXPONATIA DE MINERALE DIN MARAMUREȘ ESTE VIZITATĂ DE ACTUALUL SUVERAN ALBERT AL II-LEA ȘI SOTIA SA, ÎN PREZENȚA DOAMNEI ANGELA CĂCIUN, ÎN 2004 LA MONTE CARLO

DL. OVIDIU TIBERIU BERINDAN ESTE NOUL ȘEF AL BIROULUI VAMAL BAIJA MARE

După deținerarea unui concurs, în funcția de șef birou vamal la Biroul Vamal Baia Mare a fost numit, începând cu data de 19 ianuarie a.c., dl. Ovidiu Tiberiu Berindan.

de 10 ani, până în 2001, a lucrat la Vama Sighetu Marmurei, din care 2 ani a fost chiar șeful acestei instituții, iar ulterior a fost șeful serviciului import-export al firmei Scelliman la Sighetu Marmurei. Nu se dăruie decât să aibă succes în noua funcție și să aibă totul de bine la Vama Baia Mare.

Vasile ILUT

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

ESTRADA
cultură

11 - 17 octombrie 2008

PREMIERĂ

38 de minerale din Maramureș, în Țara Lalelelor

Arca Popescu

arcan@vestis.ro

Muzeul Județean de Mineralogie din Baia Mare va prezenta 38 de minerale în Olanda. Evenimentul, o premieră în privința prezentei unei expoziții de minerale organizate de instituția de cultură maramureșeană în Țara Lalelelor, va avea loc la Muzeul Municipal din Haga, în perioada 4-7 decembrie, cu ocazia Zilei Naționale a României.

38 de minerale

Seria expozițiilor organizate cu ocazia Zilei Naționale a României a început încă de anul trecut, când muzeul a fost prezent cu o expoziție generoasă la Bruxelles (Belgia). Anul acesta am fost invitați de Institutul Ambasadei române de la Haga, pentru a participa la evenimentul, a menționat directorul Muzeului Județean de Mineralogie, Victor Gorduza.

În cadrul expoziției din Olanda vor fi prezentate 38 de exponate,

■ **în premieră, Muzeul Județean de Mineralogie din Baia Mare va expune 38 de minerale în Olanda. Evenimentul va avea loc la Muzeul Municipal din Haga, în perioada 4-7 decembrie.**

printre care se numără minerale precum: stibină, blenda, galena, cuarțul, calcitul sau malacolitul. Directorul muzeului maramureșean a explicat că „pentru adevărata expoziție trebuie să ai o selecție de minerale care să aibă o valoare științifică și de colecție”. Practic, mineralele din cadrul expoziției organizate în Țara Lalelelor nu au o deosebită valoare științifică, ele fiind selectate în principal pentru publicul larg, nu pentru colecționarii avizați. Gorduza a mai declarat că, pe lângă cele 38 de minerale, muzeul trebuie să organizeze și transportul materialului pentru participarea la expoziție, muzeul nostru deține un mobilier special pentru prezentarea mineralelor. Pentru expoziția din decembrie am pregătit șase scaune de sală, cu o înălțime de 1,70 metri. Expoziția va fi una de talie medie - la cele mai mari expoziții pe care le-am organizat am prezentat 120 de minerale”, a menționat Gorduza.

Recorduri maramureșene

Până acum, Muzeul Județean de Mineralogie a fost prezent cu 38 de expoziții externe de aproape

la Festivalul de deschidere a expoziției de la Haga vor fi prezentați aproximativ 300 de invitați, printre care și autorități din județul Maramureș.

La festivitatea de deschidere a expoziției de la Haga vor fi prezentați aproximativ 300 de invitați, printre care și autorități din județul Maramureș.

EVNIMENT

Salon de gravură

Pentru artiștii pasionați de gravură, Muzeul „Hortem” organizează în perioada 25 octombrie - 1 noiembrie, cea de-a X-a ediție a Salonului Internațional de gravură mică. „Până în prezent au fost înscrise în concurs peste 800 de lucrări, iar participanții vor veni din toate colțurile lumii: America de Sud, Suedia, Olanda, Japonia, dar și din România”, a declarat coordonatorul Muzeului „Hortem”, Mirela Bogdan din foto-

grației. Premiate „Salonului Internațional de gravură mică” vor consta în bulet 1 - 1.500 de dolari, locul II - 1.000 de dolari și locul III - 500 de dolari, precum și în organizarea unei expoziții personale și o vacanță de artă în Islanda. Pentru înălțarea acestor obiective se numără și contribuțiile artistice precedente.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Victor Bogdan Radușan

27. 10. 1992

SECUR

SEZON SCHNITTEN / 11

SCHÄTZE

Schätze aus der Tiefe der Erde

Schwere Metalle aus Rumänien in der Vierzberger Naturschau

Beim letzten Besuch der Vierzberger Naturschau im Oktober 1991 waren die Besucher aus der Tiefe der Erde eingeladen. Die Ausstellung zeigt die Schätze der Erde, die in der Tiefe der Erde liegen. Die Ausstellung ist eine Zusammenarbeit zwischen der Vierzberger Naturschau und der Rumänischen Geologischen Dienst.

Die Ausstellung zeigt die Schätze der Erde, die in der Tiefe der Erde liegen. Die Ausstellung ist eine Zusammenarbeit zwischen der Vierzberger Naturschau und der Rumänischen Geologischen Dienst.

REISE

Reise nach Rumänien

Die Reise nach Rumänien ist eine Reise in die Vergangenheit. Die Reise ist eine Reise in die Vergangenheit. Die Reise ist eine Reise in die Vergangenheit.

Die Reise nach Rumänien ist eine Reise in die Vergangenheit. Die Reise ist eine Reise in die Vergangenheit. Die Reise ist eine Reise in die Vergangenheit.

PLÄDOYER

Plädoyer für die Barmherzigkeit

Moni und Lioran zum Thema „Kata Zinner“ in der Stadtbibliothek

Die Stadtbibliothek hat eine Ausstellung zum Thema „Kata Zinner“ eröffnet. Die Ausstellung ist eine Plädoyer für die Barmherzigkeit. Die Ausstellung ist eine Plädoyer für die Barmherzigkeit.

Die Stadtbibliothek hat eine Ausstellung zum Thema „Kata Zinner“ eröffnet. Die Ausstellung ist eine Plädoyer für die Barmherzigkeit. Die Ausstellung ist eine Plädoyer für die Barmherzigkeit.

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

bei . Sporkne Feldkirch und Bickerts Walmer mit einem natürlichen Goldertrag zu 100t. Dieser soll der fundergeigen Familie des Wunderaufbaus über völlig versteinen Hirschen in der kreuzlich-benachteiligten Gegend erleichtern. Darin will die Pflichtenfamilie nach in diesem Fülljahr zurückkehren.

Fantastische Welt der Mineralien in der Natur.

Mineralien aus Rumänien

In einer Sonderausstellung werden ab kommenden Sonntag in der Venediger Naturhistorischen Museum aus Rumänien gezeigt. Die 122 Exponate stellen in der schönsten und wertvollsten Stücke, die in den Gruben des Gebirges Muresen gefunden wurden.

Diese schenkwertigen Präsentationen aus dem Mineralogischen Museum Buzău, gibt einen Überblick über die hydrothermale Mineralien der Gegend am Buzău-Mare, Buzău-Mare. In den Erzlagen dieser Region befindet sich mehr als 100 Arten von Mineralen. Gegenwärtig besitzt das Museum von Buzău-Mare eine wertvolle, mehr als 11.000 Stücken umfassende Sammlung von Mineralen, die alle aus diesem Gebiet stammen.

Umfangreiche Palette

Bei den Exemplaren, die in der Naturhistorischen Museum zu sehen sein werden, handelt es sich um Wulfenit, Antimonit, Anorthit, Pyrit und viele andere mehr. Mit wissenschaftlichen metallischen Glasen konnte vor allem der Buzău-Mare, während beim Markt die landwirtschaftlichen Kriege beobachtet. Die Ausstellung dauert vom 23. Januar bis 7. März und ist täglich von 10 bis 12 und 14 bis 17 Uhr geöffnet.

Verailberger Nachrichten 21.1.1993

Die Bergbau Hochmontafoner Land

Von Tino Wenz

Geschichte (VN) Über Bedarf für Milch von Bäumen besteht zwar auch im Hochmontafon. Was nach Able, ist der Wille, die tägliche Mikrokraft beim Bergbau zu organisieren. Und die Zusammenarbeit zwischen Gesteinen und dem auf der Milch strahlenden Landwirt auszuheben, wollen die Gemeinden für einen Landesprojekt in die Wege leiten.

Dal eine funktionierende Landwirtschaft für einen Bienen

Die Milchüberschüsse sind ein Problem, wenn man bedenkt, dass jeden Tag zwei Millionen Autos bis nach Paris fahren.

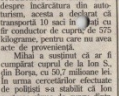
Bismarck-Presse-Sonder

“

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

Cind spunem "finașă mină", ne gândim imediat la celebrități ca regelui Arthur. De data asta, în jurul mesei rotunde - sau adunat reprezentanți ale unei mină, iar conștientizând că directorul Minei Maramureș, de Mihai Dăncuș, redactorul coordonator al

postului Radio Sighet și directorul Muzeului Memorial din Sighet Maramureș. Au fost și invitați, printre care și conducerea Muzeului din Vinu de Sus. S-a ascultat muzică, au fost recitate poezii tematice, iar dr. Mihai Dăncuș, cu un talentat păstrător al tradițiilor, și-a

amintit de sărbătorile de Ziua Femeii de mai bine de 30 de ani și a prezentat - în original - scenariul acelor evenimente, în care s-au regăsit mulți dintre cei prezenți. A fost un moment de plăcută amintire, "de suflet" cum se spune pe la noi.

Ioan J. Popescu

Ieri, în Baia Mare, **La Muzeul de Mineralogie s-a deschis o expoziție de sculptură în sticlă**

● **Elevii Liceului de Artă expun 14 lucrări executate de ei**

Ieri, la Muzeul de Mineralogie din Baia Mare, în jur de 100 de persoane au luat parte la deschiderea unei expoziții de sculptură în sticlă. Evenimentul a fost organizat de Liceul de Artă din Baia Mare și instituția gazdă. Au participat **Cristina Veneș Bota**, directorul Liceului de Artă, **Victor Gorduza**, directorul Muzeului de Mineralogie Baia Mare, **prof. Mirela Stan**, profesoare coordonatoare elevi, reprezentanți ai diferitelor instituții și mass-media.

● **Expoziția a fost deschisă de Zilele Femeii**

Expoziția s-a intitulat "De structuri și a cuprins 14 lucrări executate de toți elevii elevi. Tinerii au lucrat din clădire a Xa C, a Xla C și

a Xla C și Xla C, sculpturi în cadrul Liceului de Artă Baia Mare.

Deoarece acțiunea a coincis cu ziua de "8 Martie", cei prezenți au închinat expoziția în cinstea acestor evenimente.

Mirela Stan, profesoare

Privind înființarea și organizarea Sistemului Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului, Baia Mare beneficiază de acest sistem realizat din 5 stații automate de monitorizare a emisiilor și a parametrilor meteorologici.

După cum ne-a informat primarul **Cristian Anghel**, aceste stații vor fi amplasate în municipiul Baia Mare și vor caracteriza poluarea industrială, în apropierea celor două mari surse de poluare: Komplumb și Cupron, poluarea rezultată din traficul auto urban (zona Bulevardului București) și poluarea în zona rezidențială (zona Parc Mar). A cinci stație redă poluarea de fond și va fi amplasată în localitatea Firiza.

Primăria Baia Mare, având acordul Consiliului

Ieri, la Centrul de Marketing în Turism Milenium a avut loc o expoziție cu ocazia zilei de 8 Martie. În cadrul acesteia, mai mulți membri ai Asociației de Arte și Meserii AITEM au pus spre vânzare o serie de obiecte și măști, care pot reprezenta cadrul ideal pentru ziua de 8 Martie.

Marina Pașca

În Baia Mare se vor amplasa 5 stații automate de măsurare a poluării

dator fiind automată și afișată în mod online pe două panouri (unul amplasat în Primăria Baia Mare și unul în Parcul Mar). Costul acestor echipamente este de aproximativ 500.000 de euro și vor fi administrate de Agenția de Protecție a Mediului Baia Mare, asigurând spațiul necesar amplasării și utilității. Cu ajutorul acestui nou sistem, municipiul Baia Mare devine unul dintre cele mai bine monitorizate orașe din România din punct de vedere al calității aerului, acest lucru ajutând la o monitorizare mai bună a poluanților din atmosferă, concomitent cu implementarea unui sistem de informare publică transparent, capabil să ofere în mod permanent informații de mediu comunității.

V. German

PAGINI DE ALBUM

SE VOR PLASA FOTO

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

CUPRINS

In memoriam Victor Gorduza / Consiliul Județean Maramureș.....

Gânduri pentru prietenul Victor Gorduza / Dr. Octavian
Bandula.....

Remember pentru un coleg și un prieten / Iosif Béres.....

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

- Un muzeograf, un coleg, un prieten, un OM / Janeta Ciocan.....
- Un prieten drag / Dr. Viorel Ciocan.....
- Un om minunat / Ing. Nicolae Dicu.....
- In memoriam director Victor Gorduza / Ing. geol. Elisabeta Ana Fodor.....
- Victor Gorduza – un diplomat în muzeografie / Geol. Oscar Edelstein.....
- Despre Victor Gorduza / Mihaela Florentina Ganța.....
- Victor Gorduza - o rază de lumină pentru florile întunericului / De. Ilie Gherheș.....
- 11 August 2014, Londra / Ion Igna.....
- Victor Gorduza - un muzeograf de excepție / Dr. Ioan Godea.....
- Omul care a sfințit locul – Victor Gorduza / Conf. Dr. Marinela Kovacs.....
- Un suflet nobil - Victor GORDUZA / Dr. Ioan Marchiș.....
- Victor Gorduza – ctitor de muzeu / Victor Mihalca.....
- Aici începe așa..., o poveste / Geol. Ovidiu Morar.....
- Prietenul meu Victor Gorduza / Geol. Laszló Murvai.....
- Dragă Victor,... / Mihai Muscă.....

Victor Gorduza – un monument al florilor de mină

O floare / Dr. Sorin Nemeș Bota.....	
Hălăduind prin suflet / Alexandru (Sașa) Nicolici.....	
Respect pentru Victor Gorduza / Dr. Virgil Ștefan Nițulescu.....	
Victor Gorduza - Dedicatie și abnegație muzeografică / Dr. Ioan Opriș.....	
Victor Gorduza, senior al muzeografiei românești / Lucia Pop.....	
Victor Gorduza, un exemplu în muzeografie / Gheorghe Robescu..	
Pledoarie pentru un act de dreptate: Victor Gorduza – Cetățean de onoare al municipiului Baia Mare / Gheorghe Udubașa.....	
Amintirile unui mineralog.....	
Victor Gorduza - după 43 de ani de activitate.....	
Repere biografice și profesionale.....	
Referințe critice.....	
PAGINI DE ALBUM.....	